

ÉLETTÜNK

XVII. évf. 10. szám (17. Jahrg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

1985 október

Magyarország és a béke

„Azt kiáltják Béke, Béke! — De nincs Béke“ (Jer. 8,11.)

Ez a jeremiási idézet volt Wetter, München-Freising-i bíboros-érsek budapesti beszédének a mottója, a Szent István bazilika újjáépített kupolájának a megáldásánál. — Augusztus 20-án, Szent István királyunk ünnepén, este több mint 15,000 főnyi lelkes hívő előtt folyt le ez az ünnepség.

„Miért van ez így, hogy nincs béke?“ — tette föl a kérdést Budapestnek s az egész országnak Wetter bíborosérsek 40 évvel a háború befejezése után.

Szent István a békét hozta: „A történelemből ismerjük a 10. század fájdalmas háborús küzdelmeit Magyarország és Bajorország között. István és Gizella házassága népeink közt véget vetett a háborúknak, s a békét hozta meg.“ Nemcsak Bajorországnak, hanem az egész keresztény Nyugatnak és benne békét és megmaradást a magyar nemzetnek.

Miért nincs még ma sem, 40 évre a háború után, igazi béke? — kérdezzük mi is. — Amikor 1945 májusában a hitleri Németország feltétel nélkül letette a fegyvert, akkor mennyire bízunk abban, hogy a nyugati nemzetek: Franciaország, Anglia, de főleg Amerika, meghozzák a világnak az igazi, igazságon alapuló békét. A Szovjetunióban nem bízunk, sem Sztálinban, mert mi ismertük őket. Mi átéltük a „főlszabadulást“... — De mi naivul akkor még azt hittük, hogy a Nyugat megszabadít minket Sztálintól is. Meglesz rövidesen a békekötés; a szovjetnek ki kell takarodnia és mi a többi majd elrendezzük.

Amikor 1945. augusztus 19-én az amerikai katonák Mattseeből, ahol el volt rejtve, hazahozták Szent István jobbját, és másnap, augusztus 20-án, a megszállás és a kommunisták ellenére, megtartották a Szent Jobb körmenetet, Budapesten félmillió magyar térdelt a Szent Jobb előtt, az ország sokmillió híve imájától kísérve. A nemzet szinte égi jelt látott a Szent Jobb csodálatos hazatérésében és a háború szörnyűségei után az orosz megszálló hadsereg jelenléte ellenére, hinni kezdtünk abban, hogy most már jobb lesz minden: béke lesz, igazságos béke, és demokrácia — ha kitakarodik az orosz.

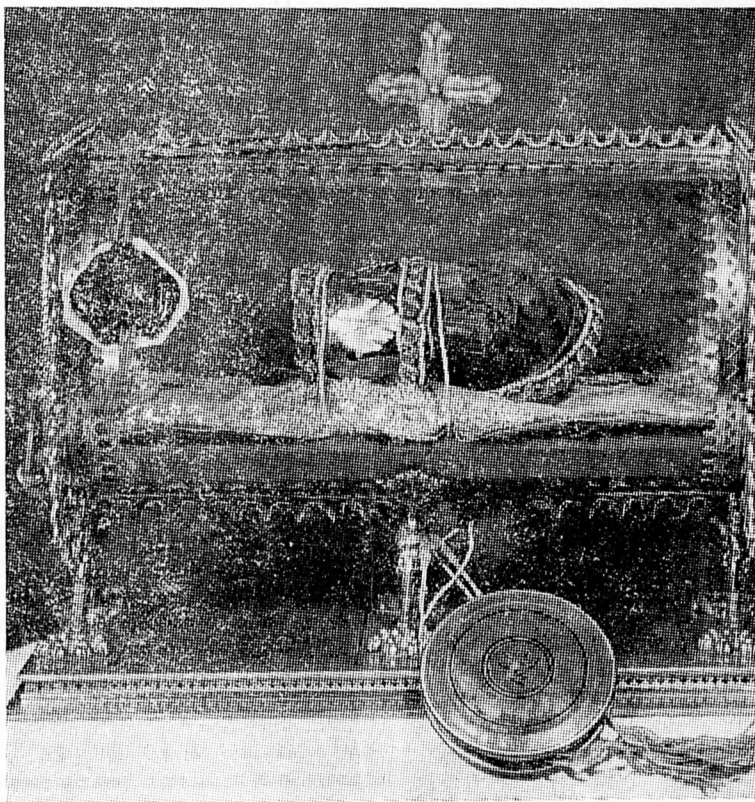
Tudjuk, minden másképp lett. — Magunkra hagytak minket. Először az amerikaiak, aztán a többiek mind. Nyakunkon maradt egyedül a Szovjet óriási hadseregével és Sztálin, ez a ravasz-arcú grúz.

Kettéosztották Európát. A legyőzöttek Európáját és a győztesek Európáját csinálták belőle. Aztán tudjuk, mi történt: a legyőzöttek Európája teljesen Sztálin zsákmánya lett. A hitleri diktatúrából a még sokkal kegyetlenebb és idegenebb sztálini diktatúrára ébredtünk. Megvonták Európa közepén a vasfüggönyt. Tüskésdróttal és aknazárral elválasztottak minket a szabad világtól és elkezdtek

felállítani az ő világukat „a szocialista igazságosság elvei“ szerint. A vasfüggöny mögött éveken át halálos csend lett. Ha itt-ott mozgolódás támadt, a vasfüggöny mögött, mint volt 1953-ban a kelet-berlini lázadás, azt a legnagyobb csendben orosz tankok tiporták le, ahogyan később, a poseni lengyel mozgolódást is.

szisztémát és ezzel kiragadják magukat a rendszer halálos öleléséből, már nem lehetett esélye.

Így érkezünk el 1985-höz. A Szovjet hatalma még töretlen. Sőt tovább is terjeszkedett (Afganisztán). De ez már csak külső látszat. Először a szovjet ideológia a világforradalomról és a világproletárok megváltásáról bukott meg, aztán

A SZENTJÓBB (Budapest, Szent István bazilika)

Szent István épiségben maradt jobbkezét a test felemelésekor Mercurius, Kaptán fehérvári prépost apja, vette valamiképp magához és bihari kolostorába vitte. Mikor az ereklyét is megtalálták, Szent László tiszteletére megalapította a szentjobbi apátságot. A 15. században Székesfehérvárra, majd Mohács előtt Budára került, ahol a törökök zsákmánya lett. Boszniában dalmáciai keresztény kereskedők megvették és 1590-ben már Ragusa (Dubrovnik) városában volt. Több sikertelen próbálkozás után 1771-ben Mária Terézia szerezte vissza a Szent Jobbot és díszkísérettel szállíttatta Magyarországra.

Az 1956-os magyar forradalom már lázba hozta az egész világot, egy hét alatt meghódította az egész országot. Az orosz megszálló erők is kezdtek kitakarodni az országból, de aztán, hogy Nyugatról senki se jött a segítségünkre, mert másokkal és mással voltak elfoglalva, megint magunkra maradtunk és újra bejötték az oroszok...

1968-ban Csehszlovákiában is mozgolódás támadt, és bontakozott ki a csehszlovák „Tavaszt“. A szovjet szárazföldön és levegőben „mintaszerűen“, egy nap alatt szállta meg az egész Csehszlovákiát. Egy puskalövés nélkül taposta el a bontakozó csehszlovák „Tavaszt“. Mert ekkor már tökéletes ura lett az európai helyzetnek. Az „enyhülés politikája idején“ a Nyugat elhanyagolta a fegyverkezési kérdést. A szovjet konvencionális fegyverek és atomfegyverek terén is olyan hatalommá nőtte ki magát, hogy a Nyugat ha akart volna is, nem sokat tehetett már ellenük. Így a heroikus lengyel kísérletnek, hogy hazájukban békés eszközökkel megváltottassák a szovjet

a szocialista gazdaság fölényéről szóló mese foszlott szét. Mindazok a szocialista államok, amelyek a nagy Szovjetunió szárnyai alatt közvetlenül kénytelenek élni, gazdasági csődbe jutottak. Úgy el vannak adósodva mind a Nyugatnak, — Magyarországnak is —, nem nyolc, hanem 11 milliárd dollárral, hogy most már a kamatok fizetésére is csak úgy képesek, ha új kölcsönöket vesznek fel. Már a Szovjetunió aránya sem elég. A Keleti Blokk biztonsága csak barbár erőszakkon: a szovjet fegyvereken nyugszik. Szuronyokon azonban a történelem tanúsága szerint semmiféle hatalom tartósan meg nem állhat.

Ez a helyzet ma. A Keleti Blokk már nem monolit, hanem nagyon is porózus egység. Gyöngye pontjai mindenfelől látszanak. Az idő sem dolgozik már nekik. A népek vágya, különösen az ifjúságé, csak egy szabad világ lehet. Áll ez a szovjet ifjúságra is, amely szintén szabad teret, mozgást és több levegőt akar. Hiszen ma már a fiatalságnak az egész föld is kicsi!

A világ fordulópont előtt áll. Mi nem hiszünk az atomháború lehetőségében, mert abba mindenki belepusztulhat. De hiszünk egy gyorsabb iramú gazdasági, technikai, szociális és politikai fejlődésben világviszonylatban és ebben a fejlődés irányában a szabadságon és az igazságos nyugodt egyetemes béke felé mutat.

*

Az új kupola megáldása az esti órákban Szent István Jobbjával történt; ez a megtisztelő aktus **Wetter Siegfried** münchen-freisingi bíborosnak jutott osztályrészül. Nemcsak a magyar-bajor történelmi kapcsolatok miatt — Szent István feleségét Bajorországból hozta —; Szent Istvánt német lovagok segítették országa megszállásában. Később, a török időkben, főleg bajorok harcoltak a németek között (Bajor Miksa) Győr, Esztergom, Érsekújvár, Buda és Nándorfehérvár falai alatt. Bajorországtól kaptuk a második legkedvesebb királynőnket, Erzsébetet, a „Sissy“-t. — A közvetlen ok Wetter bíboros meghívására az volt, hogy a münchen-freisingi érsekség küldte a kupola rézfödéméhez szükséges vörösrézanyag legnagyobb részét és további segínyt is küld.

Wetter érsek láthatóan örült a nagyon meleg fogadtatásnak a magyarok részéről. Kedves, örökké mosolygó arcával osztotta a lelkes tömeg felé a főpapi áldást. A plébánia ablakából is, amikor a misének és mindennek vége volt, osztotta az áldást, ahogyan a pápa szokott a vatikáni palota ablakából, a Szent Péter téren tapsoló tömeg felé.

Lékai bíboros is nagyon kedves házigazdának bizonyult, nemcsak azért, mert a rossz nyelvek szerint a térről eloszlni nem akaró tömeget azzal küldte el, hogy a misevégi áldást újra megismételte: „A szentmise véget ért. — Menjetek békében!“ — hanem mert a végén Wetter bíborost visszakísérte egészen Münchenig.

A magyar hívek azonban súlyosan kifogásoltak egy kitévőt a megáldást kérő felhívásból: „Ma, Szent István királyunk ünnepén, a **Magyar Alkotmány** és a **Magyar Kenyér Nagy Napján**, áldja meg a bazilika kupolájának új ruháját... a Szent Jobbal... Hadd emelje fel Szent István a jobb kezét áldóan a főváros és az egész ország minden családjára fölé, és vigye... szerte a nagyvilágban élő magyar testvéreinkhez... az áldást!“

A hívek közül sokan emlékeznek még azokra az évekre, amikor Szent Királyunk napját hivatalosan nem volt szabad ünnepelni, csak a Magyar Alkotmányt és a Magyar Kenyeret. Egyedül a magyar nép ragaszkodása Szent Istvánhoz mentette meg a Szent István napot, éppen úgy, mint nemzeti imádságunkat, a Himnuszt. — És azt sem értik meg sokan otthon, miért kell még most is, 40 év után, Szent István királyunknak leborulnia estére? Mert a délelőttöt és a délutánt a Vörös Hadsereg foglalta le magának, négyórás felvonulásaival és díszszemléivel? És miért nincs Szent Jobb körmenet, mint 1945-ben a háború befejezése után? — Eppen úgy, mint ahogyan azt sem értik meg az emberek,

(Folytatás a 2. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

Az újszövetségnek Jézus föltámadására vonatkozó szövegei

Előző cikkünkben a Bultmann-féle föltámadási mítosz tarthatatlanságát mutattuk ki. A Szentírás a föltámadást nem mítoszként, hanem igazi eseményként írja le. Lássuk most közelebbről, hogy az Újszövetségi Szentírás hogyan számol be Jézus föltámadásáról. Nem idézhetjük az összes szövegeket, melyek valamiképp Jézus föltámadására utalnak. Számtalan ilyenfajta utalás található Szt. Pál, Szt. Péter, Szt. János leveleiben. Csak azokat a szövegeket említjük itt meg, melyek Krisztus megjelenéséről szólnak.

SZENT PÁL LEVELEI

Már mondtuk, hogy a legrégebb erre vonatkozó tanúságtétel Szt. Pálnak a tesszalonikiakhoz írt első levelében — mely 51 körül íródott — található (vö. 1 Tessz. 1,10). Részletesebben az apostol 57-ben, a korintusiakhoz írt első levelében számol be. Pál a következő jelenéseket sorolja fel: Jézus megjelenik Péternek, a tizenegynek, egyszerre több mint 500 testvérnek és végül neki (vö. 1Kor 14,3—11). E szövegnek nagyrészt az Életünk májusi számában idéztük.

Az evangéliumok később keletkeztek, de az evangelisták már létező szóbeli és írásbeli hagyományokat is feldolgoztak könyveikben. Az evangelisták mindegyike megemlíti egy pár megjelenést anélkül, hogy a jelenések teljes listáját vagy időbeli életrajzi krónikáját nyújtani akarná.

MAGYARORSZÁG ÉS A BÉKE

(Folytatás az első oldalról)

hogy miért éppen a Katolikus Egyház ítéli el azokat, akik lelkiismeretükre hivatkozva, nem hajlandók a vörös hadseregben szolgálni? Nem elég figyelmeztetés számunkra az elmúlt világháború?

Sokan mutatnak rá a keletnémet katolikus egyház püspökeinek megalkuvás nélküli, bátor kiállására vallásos meggyőződésük- és katolikus elveikért. Pedig azok sincsenek könnyebb helyzetben, mint a magyar katolikus egyház... Azok az idők, amikor Szent István országában a katolikusok megtűrt, harmadrendű állampolgároknak számítottak, végérvényesen elmúltak. A rendszer kénytelen volt ráeszmélni arra, hogy ma neki nagyobb szüksége van az Egyház támogatására és a Nyugat segítségére és jóakarataira, mint bármikor máskor. — A „kis lépések” egyházpolitikája már nem elég. Az egyháznak nagyobb és főleg több lépés kifizér. Szégyenletes az otthoni hitoktatás helyzete még mindig. Egyre jönnek át szülők Nyugatra, nemcsak egyházi házasság nélkül, de maguk a szülők sincsenek megkeresztelve. Nagyvárosaink ifjúsága, ha nem kerül ki egészen kivételes családokból, teljesen pogány... És ott van a legfájdalmasabb és legégetőbb kérdésünk: a magzatelhajtás kérdése. Már évek óta a lassan kiháló népek listáján vagyunk. Minden évben egy 25,000-es várost veszít el a már amúgyis Csonka-Magyarország. Hozzájön még a messze vezető helyünk az öngyilkosságban. Vezető helyünk az alkoholfogyasztásban, a dohányzásban... és az a legszomorúbb, hogy ezekről a kérdésekről olyan keveset hallunk vagy olvasunk katolikus magyar hivatalos egyházi részről.

T. F.

SZENT MÁRK EVANGÉLIUMA

A legrégebb evangélium, Márk evangéliumának utolsó fejezete éppensok, hogy leírja a szentasszonyoknak a sírhoz menetelét. Azon tanakodnak, ki hengeríti majd el a követ a sír bejáratától. Oda érve látják, hogy a kő már el van hengerítve. Bemennek a sírba, egy angyal hírül adja nekik, hogy Jézus föltámadott és felszólítja őket, hogy hozzák ezt az apostolok tudomására. Így folytatódik: „Azok kijöttek a sírből és elfutottak, mert nagy ijedség és rémület fogta el őket. Félelmükben senkinek sem szóltak a dolgról” (Mk 16, 8). Nehezen hihető, hogy az evangélium ezzel a megjegyzéssel zárult volna le. Lehet, hogy az eredeti befejezés elvesztett. Később hozzákerült egy toldalék (Mk 16,9—20), mely még fölemlíti Jézusnak Mária Magdolnának, az emmauszi tanítványoknak és a tizenegynek való megjelenését, idézi Jézusnak a parancsát, hogy az evangéliumot hirdessék az egész világon, és befejezi a mennybemenetelre való utalással.

SZENT LUKÁCS EVANGÉLIUMA

Lukács evangéliumát biztosan később írta meg. Evangéliuma több adatot is tartalmaz a föltámadásra vonatkozóan. Ez érthető is, hisz maga mondja evangéliumának a bevezetésében, hogy gondosan végére járt a különböző forrásoknak (vö. Lk 1,1—4). Mint Márk először a sírhoz siető asszonyokat írja le, akik nem találták a sírban Jézus testét. Két angyal hírül adja nekik Jézus föltámadását. Az asszonyok elmondják az apostoloknak a történeteket, de ezek nem hiszik el nekik. Péter kimegy a sírhoz, nem találja meg Jézus testét, viszont az ott heverő halotti lepleket látja. Azután Lukács elmondja, hogyan jelent meg Jézus az emmauszi tanítványoknak. Ezek, miután Jézus eltűnt, visszamennek Jeruzsálembe, hogy elmondják a tanítványoknak, mily élményben volt részük. De az apostolok már maguk is azzal a hírral fogadják őket, hogy Jézus megjelent Péternek. Jézus megjelenik az egybegyűlt apostoloknak is, meggyőzi őket, hogy csakugyan föltámadt és megmagyarázza nekik, miért kellett szenvednie. Megbízta őket, hogy legyenek tanúi az egész világon és hirdessék a bűnbocsánatot. Lukács evangéliuma a mennybemenetelre való rövid utalással fejeződik be (Lk 24,1—53).

MÁTÉ EVANGÉLIUMA

Máténak az eredeti héber nyelven írt evangéliuma elveszett. A mai alakjában, — mely akárcsak az újszövetség többi írása, görögül íródott — későbbi keletű. A következőket tartalmazza Jézus föltámadásáról. Az asszonyok kimennek a sírhoz, egy angyal mondja nekik, hogy Jézus föltámadt és hogy vigyék hírül föltámadását a tanítványoknak. Miközben az asszonyok a tanítványokhoz sietnek, Jézus megjelenik nekik s ugyanazt a megbízatást adja nekik (Mt. 28, 1—10). Máté aztán elmondja, hogy a zsidók hogyan vesztegették meg a sír őreit (Mt 28, 11—15). Jézus a tanítványoknak megjelenik Galileában, küldetést ad nekik, hogy hirdessék az evangéliumot az egész földön és kereszteljék meg az embereket (Mt 28, 16—20). Az evangélium Jézusnak e szavával zárul le: „Íme, én veletek vagyok minden nap, a világ végezetéig” (Mt 28, 20).

E három evangélium közel áll egy-

máshoz. Lukács ismerte Márk evangéliumát és azon kívül ugyanazokból a forrásokból merített mint Márk. Azelőtt általában az a felfogás uralkodott a katolikus egzegéták közt, hogy e három evangélium 70 előtt íródott. Mivel azonban ezek az evangéliumok Jeruzsálem pusztulásáról beszélnek, mely 70-ben történt, újabban sokan mind a három evangéliumot 70 utánra keltezik. E késői keltezésnek az oka az, hogy nem akarják elfogadni, hogy Jeruzsálem pusztulására való utalás egy jövendölés lenne. Tekintve azonban, hogy ez nem egy egzegétikai, hanem ideológiai elv (ti. a jövendölés tagadása), számottevő tudós ismét a 70 előtti keltezés mellett foglal állást.

JÁNOS EVANGÉLIUMA

János evangéliumát az első század vége felé írta. Ennek az evangéliumnak két záró fejezete van, a 20. és a 21. fejezet. A 20. fejezet a következőket tartalmazza: Mária Magdolna a sírnál a követ elhengerítve találja, hírül viszi Péternek és a másik tanítványnak „akit Jézus szeretett” (a hagyomány Jánosra érti); Péter és e tanítvány a sírhoz sietnek, Jézus teste nincs a sírban, de ott találják a gyolcsokat és a kendőt, melyel a halott fejét betakarták; Jézus

2500 „Gulag” a Szovjetunióban

Párizsban ült össze nemrég az „Emberi Jogok Védelme Bizottság”, hogy megtárgyalják világviszonylatban az emberi jogok megjavításának a kérdését. Sajnos, a kérdés csak általánosságokban mozgott, Dél-Afrika kivételével.

Ezért a párizsi megbeszélés után ki-egésztésképpen Neuilly-ben pár nappal később összeült a „Szabad Oroszorszá-ért Egyesület” 3. kollokviuma, hogy ki-egésztse a hivatalos francia megbeszélést Párizsban az emberi jogokról.

Neuilly-ben Avraam Schifrin, a szovjet területen felállított politikai fogolyintézmények kutatóközpontjának a vezetője, arról számolt be, hogy a Szovjetunió területén a kerekén 2500 Gulagban, a keresztény és zsidó politikai foglyok helyzete általánosságban romlik. Egész iparágakat helyeznek el a politikai táborok

ÚJ SZENT ERZSÉBET SZOBOR SÁROSPATAKON

Lékai László bíborosprimás június 30-án áldotta meg a sárospataki plébániatemplom előtt álló Szent Erzsébet szobrot, Varga Imre Kossuth-díjas szobrászművész alkotását.

A szobor azt a pillanatot örökíti meg, amikor Erzsébet férje, thüringiai Lajos segítségével készül leszállni a lóról, 1000 km-nyi lovaglás után megérkezve Patakra, szülővárosába látogatába. Ez a látogatás 1222-ben történt, amikor már mint asszony és édesanya tért vissza látogatásra férje kíséretében Magyarországra.

Délután Szent Erzsébetet idéző emlékezési óra volt a XV. századi gótikus plébániatemplomban. A szent emlékét idézték a néphagyományból Verebics Ibo-lya, Bátor Tamás és a miskolci Nagyboldogasszony plébániatemplom kamarakórusa.

Az értékes műalkotást a magyar püspöki kar ajándékozta Sárospataknak, Erzsébet szenttéavatása 750 éves jubileumára.

megjelenik az egybegyűlt apostoloknak, csak Tamás nincsen köztük; ismét megjelenik, amikor Tamás is köztük van és hatalmat ad nekik a bűnök megbo-csátására. Ez a fejezet a következő szavakkal fejeződik be: „Jézus még sok más csodát művelt tanítványai szemelátára, de azokat nem írtam meg ebben a könyvben. Ezeket viszont azért írtam, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten fia, és hogy a hit által életetek legyen” (Jn 20,31).

A 21. fejezet később került az evangéliumhoz. Akár János maga, akár egy tanítványa, hozzá fűzött egy pár megjelenést, melyet fontosnak ítélt. Ezek: Jézus megjelenik az apostoloknak a Tibériás tavánál; utasítására kivetik a hálót és csodálatos mennyiségű halat fognak; Jézus Péternek, hármas hűségnyilatkozata után átadja az egész Egyház feletti hatalmat; előre megmondja Péternek, hogy vértanúhalált fog halni, a másik tanítványnak nem így kell meghalnia.

Egyes megjelenésekről semmi egyebet nem tudunk, mint azt, hogy megtörténtek. Így nem tudjuk, hogyan, mikor jelent meg Jézus Péternek (vö. Lk 24,34), Jakabnak (1Kor 15,7), az 500 testvérnek (vö. 1Kor 15,6). Egyes jelenések leírásában is vannak különbségek: Márk és Máté evangéliuma szerint egy angyal jelent meg Jézus sírjánál, Lukács szerint kettő (vö. Mt 28,2; Mk 16,5; Lk 24,4). Mindezek a dolgok nem egy problémát vetnek fel. Ezekkel a következő cik-keinkben fogunk foglalkozni.

mellé, ahol a foglyok munkaerejét szinte ingyen kizsarolják.

A Nyugat tehetetlen, ha arról van szó, hogy ezeket a táborokat nemzetközi Vörös Kereszt bizottságok vagy parlamenti bizottságok vizsgálják felül. A szovjet hatóságok egyszerűen a szovjet belügyekbe való beavatkozásnak veszik.

Ezen a gyűlésen több szemtanú, volt politikai fogoly is résztvett, akik ezeket az embertelenségeket csak megerősítették. A résztvevőknek egy titokban forgatott filmet mutattak be, amit Lettországon az ottani öt politikai büntető-táborban vettek fel. Mivel már négy évvel ezelőtt forgattak Nyugaton egy filmet a balti államokban lévő szovjet politikai táborokról — a nyugat-német televízióban is bemutatták. — Minden politikai tábor területén megszigorították az ellenőrzéseket: a falalánkokat magas betonfalakkal váltották fel, az ablakokat bádoggellenzőkkel látták el, úgy hogy a nyilvánosság elől úgyszólván teljesen elzárták. (—)

Ismét kapható! Rendelje meg!

Hermann Egyed:

A KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1914-IG

Az egyetlen modern magyar egyháztörténeti mű második, javított kiadása. Nélkülözhetetlen kézikönyv. Csak fűzve kapható.

582 oldal. Ára DM 32,— + portó. Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével az Életünk kiadóhivatalánál.

PÓTLÁS. A júl.-aug. számunkban közölt Pázmáneumi-Emléktáblához kiegészítésül: A Mindszenty-dombormű alkotója a német **Adolf Jäger**, ajándékozója a **Numismatica Hungarica**. Az emléktáblát magát **Nagy Ernő** ajándékozta.

Helyreigazítás

A Mindszenty-szobrot Dákai Ferenc szobrászművész alkotta, de nem ajándékozta a Stuttgarter Misszióknak, hanem az megvette DM 4,792.50 összegért. — (Szerk.)

A magyarok helyzete Erdélyben

A Budapesti Rádió végre először gyakorolt éles kritikát a román határőrök felháborító viselkedésével magyar állampolgárokkal szemben, akik látogatásra mennek Romániába.

A rádió arról ad hírt, hogy magyar állampolgárok 3–4 órát várnak a határállomásokon – átutazók pedig, akiket leszállítanak a vonatról, a következő gyorsvonatig nyolc–tíz órát is várnak, amíg „elintézik” őket, ami abból áll, hogy ajándéktárgyaikat, amiket rokonaiknak szántak, elkobozzák, miután kétezer Lei büntelést is fizettek velük.

Különösen vadásznak könyvekre (magyar szépirodalmi és történelmi könyvekre), használt rádióra vagy magnetofonra, hanglemeze, stb.

Az ismert ellenzéki erdélyi magyar költő, Szöcs Géza, ezért egy petíciót nyújtott be a román kommunista párt központjához és egy levelet küldött az UNO-hoz, amelyben a magyar népcsoport lehetetlen helyzetét panaszolja fel. Azt követeli a kommunista pártvezetőségtől, hogy az Erdélyben élő magyar és német népcsoportoknak adják meg mindazokat az emberi jogokat, amiket az UNO-deklaráció előír.

Jóllehet a román alkotmány garantálja a tanulást és tanítást az anyanyelven, ebben az évben a felvételi vizsgákat minden magasabb iskolánál Romániában csak román nyelven lehetett letenni. A magyar nyelvű egyetemet végzettek tisztán román vidékekre szórták szét. Ezzel szemben a román végzeteket a magyarok területre osztották be.

Szöcs hiányolja, hogy a pártvezetőségben, a parlamentben és a helyi községi néptanácsokban nincs a népcsoportoknak megfelelő arányos képviselőik. Így pl. a Székelyföldön és a Maros folyó vidékén, ahol a lakosság többsége a magyar nyelvcsaládhoz tartozik, a 11 körzeti és városi párttitkárból csak egyetlenegy a magyar. Követeli az UNO-tól, hogy proklamáljon egy évet a nemzeti kisebbségek évének.

Egy másik magyar polgárjogkövetelő Romániából, Király Károly, két magyar fiatal sorsát panaszolja fel, akik Marosvásárhelyen, a csaknem tiszta magyar városban, magyar zászlót tűztek ki, ezért a román politikai rendőrség nyolc napi állandó kihallgatások után, ötévi börtönre ítélte.

Újabban megbízható budapesti forrásokból arról értesülünk, hogy ebben az évben 3.000 magyarnak, akik rokon látogatásra akartak Erdélybe utazni, meglagadták a beutazási vízumot.

Állandóan nyírbájják tovább a kisebbségi jogokat. Mióta Ceausescu a román Tudományos Akadémiának tiszteletbeli elnöke lett, minden eszközzel azon van, hogy a kisebbségeket egy egységes nemzetté olvassza össze. A romániai németek már régen felhagytak a reményekkel, hogy a helyzet javulhat, ezért tömegesen hagyják el Romániát a BRD irányában. A több mint kétmillió magyarral azonban egész más a helyzet. Ezek Erdélyt ezer év óta lakják, történelme az ő történelmük, kultúrája az ő kultúrájuk. Erről tanuskodhatna a legtöbbit a kolozsvári Házsongárdi-temető. A két „szocialista testvérállam” között a viszony a nullponton van. Kádár nem megy Bukarest felé, Ceausescut nem invitálják Budapestre. Utolsó találkozásuk 1977-ben volt.

Még ennek az évnek az elején a román rádió a mindennapi magyar és német adását minden bejelentés és megokolás nélkül, egyszerűen beszűntette. Magyar

és német személyzetét a román rádió elbocsátotta, a kolozsvári leadóberendezéseket katonai célokra foglalták le, levételt és egyéb felszerelését pedig egyszerűen megsemmisítették. Még két évvel ezelőtt ez a rádió háromórás magyar nyelvű közvetítést adott, amit aztán a felére, majd pedig 30 percre szűkítették le, hogy végül teljesen elhagyják. Az egész magyarul beszélő területre a rádió és televíziószolgálat napi 30 percen van nyomorítva és ezt is direkt Bukarestből sugározzák. Regionális adásokat a kisebbségi területekről már nem közvetítenek.

HARSÁNYI LAJOS (1883 – 1959):

ŐSZI SÍP

*Az őszi síp már mélabúsan füttyög.
A kis tanyákból szállnak esti füstök.*

*Az út mellett zokog az ifjú nyárfa,
Barom tapossa gyöngykönnnyét a sárba.*

*A keresztútnál fázva áll a kőszent.
Riadt motor ront el mellette bőszen.*

*Az erdő bordóban s aranyban lángol.
Behordtak mindent az üres határból.*

*Kifosztva áll dombon a gyümölcsös.
Gimnáziumban van megint az öcskös.*

*A présházákban véresek a kádak.
Bronzdárdáikkal hallgatnak a nádak.*

Az Amnesty International közli, hogy egy erdélyi tanítót, Pál Bélát, letartóztatták. Két hónap után közölték végre kétségbeesett feleségével, hogy azért, mert „a szocialista társadalmi rendet erőszakkal akarta felborítani”. A valódi ok az volt, hogy Pál Béla magyar rádió- és televízióközvetítéseket követelt a kisebbségi jogok alapján. 6 évi fegyházra ítélték. (NZZ)

Lapzártakor kapott megbízható hírek szerint Szöcs Géza költő kolozsvári lakásán házkutatást tartottak és minden kéziratát elvitték. Szöcsöt a Securitate 14 órán keresztül vallatta. ●

Az Egyház életéből

II. János Pál pápa augusztus 6-án, az első hiroszimai atombombbarobbanás 40. évfordulóján, üzenetet küldött a japán rádió és televízió számára. Az üzenet többek közt ezt mondja: „A katolikus Egyház visszavonhatatlanul arra kötelezte el magát, hogy elősegítse a népek és nemzetek közötti valódi békét. Küzd a háború és a halál ellen. Kötelességének érzi ezt Isten, az élet Ura előtt... A háború az emberi szívben kezdődik. Először az emberi szívet kell megváltoztatni, hogy az egész földön béke legyen. Hiroshima és Nagasaki hírdetik az élet és a béke értékét a halállal és a háborúval szemben. Élő tanúi annak, aminek újra nem szabad megtörténnie”.

MAGYAR LETT A CISZTERCIK ÚJ RENDI GENERÁLISA

A rendi káptalan augusztus 28-án P. Zakar Polikárpot választotta Sieghart Kleiner rendi generális utódjául. A rend kilenc évszázados történetében először választottak magyar rendi generálist. — A rendnek 1350 férfi, a női ágának pedig 450 tagja van szerte a világon.

Zakar Polikárp 1930. június 8-án született Újkéren (ma Jugoszlávia). Gimnáziumi tanulmányait a bajai cisztercitánál végezte. 1948-ban belépett a cisz-

Az Anyanyelvi Konferencia és az Egyházak

Ez év augusztus 5 és 10-e közt Veszprémben ülésezett az 5. Anyanyelvi Konferencia. Ezúttal az egyházakra alapozták ezt a konferenciát. Az elnökségben foglalt helyet Bánk József váci püspök, Szendi József veszprémi püspök, Sennay András pannonhalmi főapát, továbbá a Hittudományi Akadémia dékánja és professzorai, a Vigilia és az „Új Ember” felelős szerkesztői és még három katolikus pap az emigrációból: Adriányi Gábor, az egyháztörténelem professzora Bonnól, Galambos Irenaeusz

rokok Világszövetségének elnöke mély hálafejezte ki az Egyházaknak azért a nagy munkáért, amit itthon és szerte a világon a magyar nyelv, kultúra és hagyományok megőrzése érdekében végeztek és reményét fejezte ki, hogy a jövőben még nagyobb lesz a közös erőfeszítés.

Az Anyanyelvi Konferencia új védnökei sorába választotta Bánk József váci érsek-püspököt, Sennay András pannonhalmi főapátot és Galambos Irenaeusz bencés plébánost Ausztriából.

*

Jó, hogy az Anyanyelvi Konferencia végre rájött arra, hogy az Egyházak nélkül, különösen az emigrációban, mennyire tehetetlen az anyanyelv és kultúra művelése terén. — Hogy ezen az 5. vesprianyelvi Anyanyelvi Konferencián csak három katolikus pap jelent meg az emigrációból, annak oka egyszerű: a mély bizalmatlanság a konferencia megrendezői és azok célkitűzései iránt. Sem irányítást, sem segítséget nem vártak és nem várhatnak, éppen a bizalmatlanság légköre miatt az idegenben végzett anyanyelvi munkájukhoz. Még emlékezünk Galambos Irenaeusz első szereplésére az Anyanyelvi Konferencián. Arról beszélt, hogy ne ássunk lövészárkokat egymással szemben idehaza és odakinti magyarok és egymásra ne lövöldözzünk, hanem fogjunk össze és segítsük egymást... — Minket világok választanak el, sajnos, még most is azoktól, akik vasfüggönyön belül népünket és Egyházunkat megfosztják a legelemibb emberi jogoktól, az önrendelkezés jogától; egy szóval: a szabadságtól. A külföldi katolikus magyar papság csak akkor tud nyugodt lelkiismerettel és örömmel egyesülni a hazaiakkal, ha végleg megszűnik a vasfüggöny, nemcsak a fizikai szögesdróttal, hanem a szellemi szögesdróttal együtt: az embertelen ideológiájával!

Az Isten mértékében csak a szeretet nyom fontokat, — valami szeretet nélkül nagyon, semmit sem nyom.

Pázmány Péter

alsóri bencés plébános Ausztriából és Kőmives János Augsburgból.

A konferencia főtémája volt az Egyházak szerepe a magyar nyelv és művelődés megőrzésében. Az összes előadók és hozzászólók helyesen kihangsúlyozták az Egyházak fontos szerepét az anyanyelv ápolásában és megőrzésében otthon és különösképpen az emigrációban. Ezzel kapcsolatban vád is érte a nyugati katolikus magyar klérust azért, hogy csak három tagja képviselte ezen a konferencián a nyugati emigráns magyar katolikus Egyházat.

Bognár József akadémikus, a Magya-

terci rendbe. A rend Rómába küldte az Anselmiánusra. 1954-ben ünnepélyes fogadalmat tett, majd 1955 szeptemberében szentelték pappá. Egyháztörténelmet és egyházjogot a Gregoriánumon és a lateráni egyetemen hallgatott, majd 1960-tól a Szent Anzelm egyetemen egyháztörténelmet és -jogot tanított, 1968-tól ő a teológiai fakultás dékánja a Szt. Anzelm egyetemen. Jelenleg konzultora a szerzetesi és szenttéavatási kongregációnak. Mint generális apát tíz évig maradt hivatalában.

*

A Szentszék a Medjugorje-i állítólagos jelenések propagálása ellen. — Az „Il Sabato” olasz kat. hetilapban jelent meg a Hittani Kongregáció állásfoglalása Medjugorje ügyében. A jugoszláv püspöki kar nyilatkozatát már a múlt évben közzétették, mely a közös zarándokutakat Medjugorjeba megtiltja. — Döntő szerepe van itt a helyi mosztári püspök állásfoglalásának, aki az ügy végleges kivizsgálásáig nem engedi meg a nyilvános zarándoklatokat.

Ennek ellenére a négy év alatt, amióta a „jelenések” tartanak, többmillió ember zarándokolt Medjugorjeba. Az illetékesek szerint Medjugorjét a tömegkommunikációs eszközök — sajtó, televízió

— világszerte népszerűvé tették. Gombamódra szaporodnak a jelenések kiadványai. Csak Mexikóban egymillió példányban kelt el egy brosúra a látomásokról. Egy amerikai „megtért” eddig 100.000 videokazettát hozott forgalomba a jelenésekről. (Kat. Press)

KALKUTTAI TERÉZ BANGLADEZSBEN

A 95 milliós országban, amelynek 87 %-a muzulmán, az állami rádió és televízió, az országos és helyi sajtó, nagy tisztelettel fogadta Dekka-ban Teréz anyát, aki az országos orvoskongresszust nyitotta meg. Az orvosoknak többek között azt mondta: „Aki az embereket szolgálja, Istent szolgálja és aki szereti az embert, szereti Istent. A szeretet csak tiszta szívből eredhet. A beteg nemcsak azért megy orvoshoz, hogy kezelést kapjon, hanem hogy őszinte szeretetet is. Sohasem mondhatja az orvos: „Nekem nincs időm”.

SAJÁT KATOLIKUS PÜSPÖKSÉGET AKAR GENF

1533-ig önálló katolikus püspökség volt Genf. Ma 180.000 katolikus él Genfben. Ugyancsak két másik svájci város és környéke, Luzern és Zürich is önálló katolikus egyházmegyét akar szervezni.

KÖZI HORVÁTH JÓZSEF:

Katolikus újjáépítés a török kiűzése után

I.

A török kiűzése után a legfőbb feladat az elpusztított és elnéptelenedett ország újjáépítése volt. Az újjáépítésnek — katolikus vonatkozásban — elindítója és mindvégig példaképe Széchényi György volt.

A nagy főpap és hazafi a nógrádmegyei Szécsényben született 1592-ben szegénysorsú köznemes szülöktől. Atyja a török elleni harcban halt hősi halált. Idősebbik fia, György is katonaként kezdte a pályafutását. Már 31 éves volt, amikor távoli rokonától, Pázmány Péter érsek-prímástól a kispapok közé való felvételét kérte. 1631-ben történt pappászentelese után gyorsan emelkedett az egyházi ranglétrán. 1644-ben tábori püspök és királyi kancellár lett. 1648-ban megkapta a veszprémi egyházmegye püspökségét, ahol a megoldandó nehéz feladatok hosszú sora várt rá. Az egyházmegye déli és keleti része még török uralom alatt volt. Székvárosa, Veszprém, amely a keresztény-török harcok közben ötször cserélt gazdát, a pusztulás képét mutatta székesegyháza, amelyet az ellenség löstállónak használt, megtisztításra várt. Kevés volt a pap és igen szerény a püspöki jövedelem. „Magam is plébánoskodom”, írta 1655-ben Lippay primásnak. Annaira igénytelen volt, hogy önmagára és udvartartására alig költött valamit. Ezért tudott még szerény jövedelméből is nagyobb összeget adni templomok építésére és várak megerősítésére.

Katonamúltjának erényeit a főpapi székbe is magával vitte. Püspöki bandériuma élén többször is részt vett II. Zrínyi Miklósnak, a költő-hadvezérnek törökellenes hadivállalkozásaiban. 1658-ban Veszprémből átkelt Győrbe, amelyhez akkor még a későbbben alapított szombathelyi egyházmegye területének nagy része is hozzátartozott.

„Egyházmegyénkben — írja egyik későbbi utódja, Bánk József — huszonhét évig kormányzott. Ez alatt lankadatlan erővel, nyugalmat nem ismerő lendülettel dolgozott a már Dallos püspök által megkezdett katolikus megújulás nagy művén. Alig lehet elsorolni mennyi mindent köszönhet neki egyházmegyénk...”

Győrött papnevelőintézetet, kollégiumot és agmenházat létesített, Szombathelyen kollégiumot és templomot épített, Kőszegen gimnáziumot alapított, Szentgotthárdon visszaváltotta és renováltatta a cisztercita apátságot, az egyházmegye több helyén is szerzeteseket telepített le. Figyelő szemét és gondoskodó szeretetét a legtávolabb fekvő vidékek is magukon érezték. Hivatalos püspöki vizitáció céljából ötször járta végig a plébániákat. Széchényi érdeme, hogy a győri egyházmegye nagyobb része újra katolikus lett. Amikor átvette az egyházmegyét, a Rábaközben csak öt katolikus plébánia működött. Azokban is luteránus volt a többség. Amikor távozott, már csak néhány községben voltak túlsúlyban a protestánsok. Pedig akkor már törvény biztosította a falvak népének a vallásszabadságát. Tehát a katolikus hitre visszatért földesúr nem vihette magával a jobbágyait.

1685. március 21-én nyerte el az esztergomi érsekséget és lett általa a magyar katolikus egyház feje és az ország első közjogi méltósága. 93 éves volt már akkor, amikor Győről átköltözött Nagyszombatba, az érsekség 150 év óta ideiglenes székhelyére. Mehetett volna ugyan már az ősi primási városba is, amely

két év óta szabad volt, de Esztergom akkor még hadszíntérnek számított és olyan romos volt, hogy a viszatérésről szó sem lehetett.

Az aggastyán érsek-prímás fiatalokat megszegyenítő frissességgel és eréllyel látott neki az eddigiekénél sokkal nagyobb és súlyosabb egyházi és világi feladatok megoldásának.

Püspökkorában is jelentős összegeket adott a felszabadító háború költségeinek a fedezésére. Mint primás megnövekedett jövedelmének jó részét szintén erre a célra fordította. Kimondhatatlan örömmel fogadta a hírt 1686. szeptember 2-án, hogy a keresztény csapatok az ország fővárosát, Budát 150 évi török megszállás után visszafoglalták. Örömeiben elrendelte, hogy a felszabadítás első évfordulóját ünnepélyes kezetek között üljék meg. A felhívásnak nemcsak a főváros, hanem a környék egész lakossága is szívesen tett eleget. A várban szentségi körmenetet tartottak, amelyben török jelvényeket vittek, a döntő roham helyén szentbeszéd hangzott el, a végén pedig ágyúdörgés közben kapták meg a résztvevők a szentségi áldást.

Az érsek-prímás a sokat szenvedett két testvérváros, Buda és Pest újjáépítésére is sokat áldozott. A két — közigazgatásilag akkor még különálló — város nemcsak egyházi szervezetének helyreállítását köszönheti neki, hanem egyébként is jelentős segítséget kapott tőle. Így — többek között — ő adta a kezdőtőkét a hadirokkantotthon, a mai városháza, hatalmas épületkomplexumának a megépítéséhez.

Budán és Pesten kívül az esztergomi érsekség számos helyén szervezett új plébániákat, épített templomokat és telepített le szerzeteseket. Gondoskodó szeretetét és nagylelkű bőkezűségét a főegyházmegyéhez nem tartozó vidékek is élvezték. Kollégiumot és középiskolát alapított Lőcsén, Egerben és Pécsen. Számos helyen adományokkal segítette a szerzetesrendek — a jezsuiták, a ferencesek, a domonkosok, a szerviták, a pálosok, a kapucínusok, a rabkiváltó trinitáriusok, az ágostonosok, az orsolyák és klarisszák — letelepedését.

Az esztergomi érsek első közjogi méltóságával velejáró kötelezettségeinek is példásan tett eleget. A magyar érdekeket mindig bátran és határozottan védelmezte a bécsi udvarral szemben. Már száz éves volt, amikor Lipót királyt figyelmeztette, hogy mértéktelen adóztatással és az adóknak kíméletlen behajtásával ne keserítse el a magyar népet.

1695. február 18-án halt meg 103 éves korában. Végrendeletében 180,000 aranyforintot hagyott a magyar végvárak karbantartására.

Széchenyi Györgyöt egy római bíboros joggal nevezte a jótékonykodás csodájának. Kimutatható adományainak az összege ugyanis körülbelül három millió aranyforintot tett ki. Hogy ez mekkora összeg volt, azt megsejthetjük abból, hogy abban az időben 10—12 forint volt a tehén ára és a forintnak egyötödéért, húsz krajcárért az utas teljes napi ellátást kaphatott a vendégfogadóban.

Akaratlanul is felmerül a kérdés: Honnan vette az érsek-prímás ezt a rengeteg pénzt? Életrajzíróinak a magyarázata szerint onnan, hogy a nagykiterjedésű egyházi birtokokon kitűnően gazdálkodott és olyan igénytelenül élt, mint a legszegényebb szerzetes. Pri-

mási lakásának a bútorzata mindössze egy fekete ágy, egy kis asztal, két közönséges karosszék és három közönséges faszék volt.

Két utóda, Kollonics Lipót és Keresztély Ágost közül egyik sem tudott az ő nagyságáig felemelkedni. Mindkettőjüknek az emlékének szentbeni elutasító magatartásuk. Keresztély Ágost érdeméért tudható be, hogy a császár az ő kérésére adományozta a mindenkori esztergomi érseknek a birodalmi hercegi címet.

A megyéspüspökök a két érsekprimásnál lelkesebben és eredményesebben végezték az újjáépítő munkát. Közülük a névszerinti megemlézésre is érdemes Széchényi Pál veszprémi püspöknek, majd kalocsai érseknek, Széchényi György érsekprimás unokaöccsének és Csáky Imre váradi püspöknek a személye, aki Pál érsek halála után szintén kalocsai érsek lett és a bíborosi kalapot is megkapta.

A szépen indult újjáépítés lendületét azonban lassították az 1703-ban kitört szabadságharc eseményei. Az egyháznak a hadviselő felek mindegyikével szemben voltak panaszai. A felkelők sem viselkedtek mindig úgy, ahogyan azt a magyar vitézi becsület megkövetelte volna. Ők is fosztottak ki templomokat és bántalmaztak egyháziakat. A kurucok kártevői és elítélendő cselekedetei azonban messze elmaradtak császári ellenfeleik pusztításai és kegyetlenkedései mögött. A leggyalázatosabban Veszprémben és Pécsen léptek fel. Veszprémben Siegbert Heister generális zsoldosai felgyújtották a várost, kifosztották a székesegyházat és kirabolták a házakat. Pécs még többet szenvedett tőlük. Herberstein tábornok 1704-ben 12,000 ráccal vonult be a városba. A velük érkezett pópáktól felizgatott rákok nekiestek a templomoknak és kolostoroknak és kirablásuk után a pusztala falakig felégették őket. Egy kanonokot, több világi papot, négy jezsuitát és három ferencset is megölték. Rombolásaik következtében a város annyira elpusztult, hogy hosszú ideig csak kutyák laktak benne.

Az újjáépítés nagy művét csak az 1711-ben megkötött szatmári béke után lehetett zavartalanul folytatni.

Addig is, amíg az egymásután épülő szemináriumok megfelelő számú világi papot bocsáthattak a rendelkezésükre, a püspökök a XVIII. század elején örvendtes virágzásnak indult szerzetesrendek segítségét vették igénybe. A lelkipásztori munkába szívesen beálló szerzetesek közül különösen a jezsuiták, a ferencesek és a piaristák szereztek maguknak elévülhetetlen érdemeket. A jezsuiták középiskoláikkal és kollégiumaikkal, a ferencesek népmisszióikkal, a piaristák pedig közép- és elemiiskoláikkal járultak hozzá a hívek lelkiéletének elmélyítéséhez és kulturális színvonaluk emeléséhez.

A földesurak is — kevés kivételtől eltekintve — komolyan vették kegyúri kötelességeik teljesítését. Herceg Esterházy Pál nádor, több templom és kolostoron kívül, olyan nagy és szép bazilikát épített a mosonmegyei kegyhelyen, Boldogasszonyban, amely püspöki székesegyháznak is beillenek.

Az egyházi és világi vezetők jópéldáját — szerényebb anyagi lehetőségeik keretén belül — a városi és a falusi hívek is követték nemcsak a jótékonykodás gyakorlatában, hanem a lelki elmélyülésben is. Ennek a lelki elmélyülésnek eredményeként keresztényebb lett a családok élete, megteltek a templomok és zarándokhelyek, a plébániákon hitbuzgalmi egyesületek alakultak. Megkezdődött a katolikus társadalom öntudatosodása.

(Folytatása következik)

Ezüstmise a fillmorei cserkészpark „Fenyő Katedrálisában”

1985. AUGUSZTUS 24-ÉN

Katedrálisnak nevezik a cserkészparknak azt a részét, ahol méter távolságra állnak a fenyőszálfák, mint megannyi oszlop. Egyik másik fatörzsön réz emléktábla elhunyt cserkészek nevével. Fenyő tönkök alkotják az oltár hátterét is. A közepén ácsolt fakereszt emelkedik a magasba.

Ma külön dísz a „katedrálisnak” a szép faragott oltár, a kereszt alatt függő, a Megfeszítettet ábrázoló kép — Kozma Gyuribá ajándéka Bécsből. Az oltáron a díszes új kehely — a cserkészek ajándéka. — Ádám János jezsuita

atyja, a cserkészek nagy barátja és lelki- atyja a mai szentmisével ünnepli pappászentelesének 25. évfordulóját.

A fák közötti teret megtölti a jubileumi tábor résztvevőinek serege: több mint 700 cserkész, szülők és vendégek. 75 éves a magyar cserkészlet, de ebből 40 év a külföldi számkivetésre esik...

Az Evangélium felolvasása után, Ádám atya szól a cserkészekhez. Hálatelt szívvel mond köszönetet a Mindenhatóknak, hogy szolgálatába hívta. Nincsen nagyobb boldogság, mint papként szolgálni az Úrnak. Idézi Jézus szavait: „Aki elhagyja apját, anyját, testvére-

it... én értem, száz annyit kap és az örök életet”. Van valami, ami szomorúsággal tölti el Ádám atya szívét: az elmúlt 25 év alatt talán egyetlen magyar cserkész sem követte az Úr hívó szavát. „Pedig — mondotta az atya — tudom, többen vannak köztetek, akik kiváló papok lehetnétek és ugyanebben az örömben részesülhetnétek, ha az Úr hívó szavára igennel válaszolnátok. Ha nem lesz, aki az Úr szavát meghallja, elárul az oltár és pásztor nélkül marad a magyarság. — Imádkozzunk, hogy az Úr küldjön munkásokat aratásába és akiket meghív, nagylelkűen vállalják a küldetést”.

Felejthetetlen élménnyel, sokan az eucharisztikus Jézussal a szívünkben hagytuk el a „katedrális”, kérve az

Urát, áldja meg Ádám atyát, hogy még sok éven át folytathassa áldásos munkáját. Öregcserkész B. J.

A FELSŐPATYI KÁPLÁNBÓL A VILÁG APOSTOLA — CÍMŰ

MINDSZENTY-PÁLYAZAT EREDMÉNYE

Várdy Attila, USA	§ 600,—
Szépvölgyi Roberta, BRD	§ 500,—
Fekete Rita, USA	§ 250,—
Lengyel Attila, BRD	§ 200,—
Szabó Cecília, BRD	§ 200,—
Szitár Éva, BRD	§ 200,—
Tamás Tünde, USA	§ 200,—

Tizenhatan dícsérő elismerést kaptak. — Ezzel a jentéssel lezárult az Egyesült Magyar Alap 2. ösztöndíj-pályázata.

United Hungarian Fund
P.O.B. 11027, Cleveland, OH 44111, USA

BORBÁNDI GYULA:

A hetvenöt éves magyar cserkészzet

II. rész.

A huszas évek végére kialakult a szervezeti felépítés és a magyar cserkészzet megalapozták nemzetközi hírnevüket is. A nemzetközi találkozók rendszeresen részt vettek, 1924-ben a koppenhágai cserkész világversenyen a magyar küldöttség 34 résztvevő nemzet között az Egyesült Államok és Anglia után a harmadik helyet vívta ki. A nemzetközi megbecsülésnek és elismerésnek látható jele volt, hogy 1933-ban a magyar cserkészrendezhették a Jamboreet, amely a mozgalom eddigi történetében a leg-sikeresebb találkozók egyikének bizonyult.

A fiúkéval párhuzamosan folyt a lányok szervezése is. 1919-ben alakult meg a Magyar Cserkészlány Szövetség és Sík Sándor, a Cserkészszövetség elnöke kezdeményezésére kiépült az önálló leánycserkész mozgalom szervezete. Ennek élén egy intéző bizottság állott, amelynek első vezetője Gerely Jolán volt, kinek helyébe 1922-ben Lindenmeyer Antónia került. A cserkészlányok nemzetközi kapcsolatai is megerősödtek, a harmincas évek közepéig előkelő helyet vívtak ki maguknak a lányok mozgalmában. A belső megerősödést pedig az újabb és újabb csoportok alakulása jelezte.

A NÉPI KULTÚRA JEGYÉBEN

A huszas évek közepén kezdődött el a magyar cserkészzetnek a népi kultúra felé való fordulása. Az 1924-ben elindult regös cserkészzet munkája központjába a népi gyökerű nemzeti művelődés ápolását, a népművészet kincseinek feltárását és megőrzését állította. Mind több órs és raj kötötte össze a vidéki kirándulásokat és falusi táborozásokat a parasztság életének és szokásainak megismerésével, népdalok és népi táncok el-sajátításával, népművészeti tárgyak gyűjtésével. A népdal mozgalom elindítóit a cserkészek voltak. A „101 magyar népdal” című híres gyűjteményt — Bárdos Lajos szerkesztésében és Kodály Zoltán előszavával — 1929-ben a Magyar Cserkész Szövetség adta ki. Bárdos Lajos javaslatára és kezdeményezésére kezdtek a cserkészek kirándulásaikon és tábortűz mellett népdalokat énekelni. A népi cserkész munkában is mind több helyet kapott a magyarságismeret.

A csehszlovákiai magyar Szt. György regöscserkészek már rendszeres falukutatással is foglalkoztak és ők alapították meg a Sarló mozgalmat. Öregcserkészek szervezték a Fiatal Magyarság munkaközösséget — Teleki Pál és Fodor Ferenc irányításával — és adták ki a Fiatal Magyarság című folyóiratot, amelyben több értékes szociográfiai munka látott napvilágot. E munkaközösség jelentette meg 1930-tól kezdődően az ún. Zöld Füzetek-et, amelyben avatott írók, társadalomtudósok és tehetséges öregcserkészek égető szociális kérdéseket beszéltek meg. A budapesti Diákok Háza 312. sz. Erő öregcserkészcsapata végezte az első kollektív falukutatást az ormánsági Kemsén, a korabeli legfejlettebb módszerek alkalmazásával. A Teleki Pál által támogatott cserkészgyűjtés tagjai voltak a többi között Kovács Imre, Gunda Béla, Kerényi György, Koczogh Ákos, Elek Péter. A kapcsolat a cserkészek és a népi írók között szívélyes volt. Az előbbiek érdeklődéssel

és rokonszenvvel kísérték a kibontakozó népi irodalmat.

A MAGYAR CSERKÉSZET VÁLSÁGOS ÉVEI

A negyvenes években kísérletek történtek a cserkészzet állami irányítására és a katonai szempontok érvényesítésére. A háborús évek kedvezőnek látszóttak arra, hogy a kormány a cserkészzetel szemben a neki kedvesebb levéte-mozgalmat pártfogolja. Az 1939-es honvédelmi törvény alapján a hatóságok mindent elkövettek, hogy a cserkészzet népszerűségét megtörjék és helyébe a levétét állítsák. Teleki Pál igyekezett ezt megakadályozni, de halála után hiányzott az a tekintély, amely a cserkészzetet a politikai beavatkozástól megóvhatta volna. Egy évvel halála után, 1942-ben feloszlatták a Cserkész Szövetséget, pontosabban átszervezték Magyar Cserkészmozgalmá és élére kisbarnaki Farkas Ferenc tábornokot (az 1933-as gödöllői Jamboree főrendezőjét) állították, egyúttal főcserkésszé nevezve ki őt. A cserkészek — főleg az egyházi irányítású csapatok — csak kedvetlenül és vonakodva alkalmazkodtak az új szellemhez és gyakorlathoz, amelyben fontos szerep jutott a háborút támogató „hazafias nevelésnek” és a katonai előképzésnek. A hagyományos, nagykarimájú cserkészkalapot a honvédsapka váltotta fel. A szervezeti újítást nem igen követte érdemi változás a cserkészvezetők gondolkodásában és humánus nevelési elveiben. A regöscserkészzet is folytatódott, habár szerényebb keretekben, mert az idősebbek közül sokan katonák lettek.

Az 1942-es átalakulás volt az egyik indoka — de nem igazi oka — annak a bizalmatlanságnak és idegenkedésnek, amellyel nemcsak a kommunisták, de némely demokrata politikusok is a 45-ös hatalomátvétel után az újból szervezkedni kezdő cserkészeket fogadták. Ezeket a kezdeményezéseket mellőzve 1946-ban létrejött a Magyar Cserkészfiúk Szövetsége — Karácsony Sándor egyetemi tanár és Jánosi Sándor irányításával —, a politikai adottságok mind fokozottabb figyelembevételével próbálva átmenteni a cserkészzet intézményét egy vele szemben barátságtalan, sőt ellenséges korszakba. Ez csak két évig sikerült, 1948 májusában a cserkészzetet egyszerűen beolvasztották az úttörő szövetségbe és ezzel kitörölték a magyar ifjúság életéből. Rákosi ugyanúgy nem úrhette el, mint sok más ifjúsági szervezetet.

Korántsem azért, mert — mint némelyek magyarították — fasiszta vagy reakciós volt, komoly ember ilyet nem állíthatott. A megsemmisítés oka merőben az volt, hogy az egyeduralomra és kizárólagosságra törekvő kommunista párt nem engedhetett meg a magánán kívül semmilyen más ifjúsági csoportot, mert ha verseny alakul ki, nyomban bebizonyult volna, hogy a kommunista szellemű és államilag irányított szervezetek iránt mily csekély az érdeklődés. A versenytársaknak el kellett tűnniök. A cserkészzet megfélemlített volna minden „haladó hagyomány”-nak, még sem maradhatott fenn. A cserkészzet elleni akkori és mai magyarországi kritikák nagy része aligha tekinthető másnak, mint a versenytárs erőszakos kikapcsolása poli-

ORDASS LAJOS:

BOBY*

... Volt a szegedi Csillag-börtönnek egy nagy zárkája. Abban helyezték el külön a börtönben őrzött papokat. Tizenhatan voltunk benne. Olyan nagy persze nem volt az a nagy zárka, hogy tizenhatan csak egy parányi kényelmet is érezhettünk volna. De viszont nem is azért voltunk ott, hogy kényelemben éljünk — sokszor az volt a sejtelmünk, hogy parancsolóink maguk sem tudják, mit kezdjenek velünk. Bizonyos következtelen kapkodás nyilvánult meg intézkedéseikben. Csak egy dolog látszott következetesnek: Még börtönön belül is igyekeztek minket elszigetelni. Hogy ne mételeyzhessünk. E cél érdekében jócskán vállaltak kényelmetlenséget is. Külön munkarendet alkalmaztak nálunk. Különmunkával foglalkoztattak. Külön sétára vittek. S mindehhez külön öröket kellett mozgósítani.

Akkoriban, amikor Bobby esete szőnyegen volt, egynéhány papnak még nem volt meg a jogérvényes ítélete. Ez azt is jelentette, hogy nekik még kívülről küldhettek kosztot. Küldtek is. Egyiknek a ferencesek, másoknak a jezsuiták, vagy valamelyik plébániáról küldtek kosztot. Így aztán megtörtént, hogy hébe-korba még csont is mutatkozott az ebéd végén. Ehhez társult esetleg egy kis bőrke, vagy a „bentkosztosok” adagjából egy-egy darab rosszul sikerült lóhús. Bobbyra gondoltunk. Legtöbbször ott ugatott minket sétánk alkalmával. A csontot tehát s miegymást gondosan összecsomagoltunk és mivel a kutyaetetés mindig egy kis mókával is jár, mi öregek átengedtük ezt a fiatalságnak. Többnyire Döbrössy János, az ifjú plébános volt az, aki sétaközben a kutya-porciót adagolta. Eredményesen. Bobby mind kevesebbet ugatott és mind többször mutatta ki barátkozó készségét. Szóval: csóválta a farkát. Közben ő is mind közelebb került a mi érdeklődésünk középpontjához. Sokszor folyt róla társalgás. A könnyen lelkesedők hamar megállapították: győztünk! Bobyt többé már nem lehet kivonni a klerikális hatás alól! Egy kivételével még a legfontoltabbak is kapituláltak amikor látták, hogy Bobby a „papi-séta” után, lábunk között átfurakodva még a börtön folyosójára is bekísért minket. Egészen a cellánk ajtajáig. A délutáni séta alatt kiosztották a „bentkosztosok” vacsoráját is. Ott várt az minket csajkában, az ajtó mellett, a földön. Bobby okosan mérlegelt. Felismeri vélte bennünk egyenrangú társait. Hosszabb ismeretségünk után még azt is világosan kifejezésre juttatta, hogy nem utál még ugyanabból a csajkából enni sem, amelyből mi eszünk. Magát éppen csak annyival tartotta különbnek, hogy a csajkából előbb ő evett. Aztán jöhettünk mi. Ez a minden válaszfalat lebontó bizalom még az erősen kételkedő öreg kapucinus Anasztáz-atyát is levette a lábáról. Most tehát mindannyian egyazon meggyőződésre jutottunk: Bobyt megnyertük! Győztünk!

*

Elbizakodottságunkra mért büntetés volt-e, vagy más valamilyen ok játszott közbe, de Bobyt akkor veszítettük el, amikor legbiztosabban a magunkénak gondoltuk.

Nem emlékszem már, milyen ünnep

tikai és propaganda szándékú indoklásának.

(Folytatás a köv. számban. „Az emigrációban újjászülető cserkészzet“.)

lehetett, de úgy nyár elején volt. A kint-kosztosoknak valami költői ünnepi kosztot küldtek. Öröm volt azt nézni a legközvetlenebbül érdekeltnek is, meg a „mellék-kosztosok”-nak is. Egyedül Anasztáz bosszankodott megint egyszer. Annyiszor megüzente már a ferences-konyhának, hogy utálja a krumplit és lám már megint azt küldtek — a hús mellé! Még pedig nyilván megint nincs rendesen megfőzve, mert egész nagy darabokban fekszik a csajkában! Még az sem engesztelte ki Anasztáz jogos fölháborodását, hogy az a hús, melyet az átkozott krumpli takart, egy igen csinos, szép, sötétsárgára sült, ropogós-bőrű kacsacomb volt. Az a szabály alakult ki közöttünk, hogy a külső koszt nem kívánt alkotóelemei a bentkosztosok közül valakinek jártak. Most Döbrössy volt soron. Neki jár a krumpli. Döbrössy megfelelő önfeláldozó arckifejezéssel és nagy igyekezettel hamarosan el is fogyasztotta a jókora krump- limennyiséget, hogy az minél előbb eltűnjék Anasztáz szemé elől és így a jó öreg minden zavaró körülmény nélkül fogyaszthassa el a kacsacombot, melyet — ellentétben a krumplival — szeretett. Döbrössy csak napok múlva vallotta be, hogy a krumpli — körte-befőtt volt!

Hát már megint beleestem abba a hibába, hogy a lényeg mellé beszélek. Hiszen az egész ügyben a lényeg a kacsacomb volt. Annak is a csontja. Említettem ugyebár, hogy Bobby ragaszkodása még Anasztáz kételkedését is teljesen szétoszlatta. Világos, hogy a csont Bobby-nak jár. És mivel Döbrössy azt a nagy szívésséget tette a krumpli dolgában, hát azzal érdemeket szerzett arra, hogy ő adhassa a csontot Bobynak. — Érthető, hogy nagy érdeklődéssel vártuk a sétát. Minden szép szabályosan indult. Alig fordultunk ki az udvarra, Bobby pillanatok alatt vágta az ajtóhoz. Az volt az érzésünk, hogy leste érkezésünket. Ha Bobby bármelyikünk szemé közé nézett volna akkor, azonnal megláthatta volna, hogy valami egészen rendkívüli esemény előtt áll. Döbrössy nemcsak a kutya idegével játszott egy ideig, hanem a mienket is jócskán feszítgette. Végül aztán odaadta a csontot.

És most történt meg a baj. A börtönkutya úgy látszik nem tudta szegény, hogy mi a kacsacomb. Annak a meglepő józe nyilván a mohóságát keltette föl. Tény, hogy a következő pillanatban velőtrázó üvöltéssel a földre vetette magát, mindkét elülső lábával a száját paszkolta, szemé kidülledt, vérben forgott. A szétroppantott csont éles törésével Bobby szájadlásába fűrődött és nem tudta onnan kikeríteni. Hirtelen odaugrottam, hogy segítsek rajta. Bobby a mozdulatától megijedt, felugrott, farkát maga alá húzta és szüntelen üvöltés közben szaladt, el, el, a hátsó udvarok felé. Eltűnt a szemünk elől, de a hangját még egyre hallottuk. Aztán megszűnt az üvöltés. Talán ki tudta kaparni a csontot. Vagy talán segített rajta valaki, akiben megbízott? Csak nem az örparancsnok! A séta végén messziről már láttuk is Bobyt. Megnyugodtunk. Nyugtalanság (Folytatás a 6. oldalon)

* Bobby-ra utalás történik Ordass Lajos, Önéletrajzi írások (EPMSz, Bern, 1985, 364—365. l.) című könyvében. — Hagyatékából hozzuk az írást börtönéletéből, ahol 15, főleg katolikus paptársával volt bezárva.

BOBY

(Folytatás az 5. oldalról)

gunk csak akkor támadt fel és fokozódott, amikor meg kellett állapítanunk, hogy Bobyt többé nem tudjuk magunkhoz csalogatni. Ha pedig véletlenül közelünkben volt és észrevett, ész nélkül futott előlünk. Hónapokig laktunk még együtt ugyanabban a börtönben, Bobby és mi, de soha a kiengesztelődés egyetlen mozdulatát nem tanusította. Véglegesen elvesztettük. Az volt a nehéz érzésünk, hogy eggyel nagyobb lett azoknak a száma, akik átkozzák a papokat.

*

Időmilliomosok voltunk. Különösen este. Hétkor elzárták a villanyt és zárkánk sötétségbe borult. Azt a szokást vezettük be, hogy villany-oltás után tizenhatunk közül valaki beszél. Az illető vagy önként jelentkezett a témájával és bejelentette a címet, melyen szólni fog. Vagy együttesen felszólítottunk valakit egy téma boncolgatására. Ezek az esti órák, sokszor az éjszakába nyúlóan — ha jól meggondolom — nem is voltak olyan rosszak. Az értekezés a legváltozatosabb témákról folyt. Sokszor egészen előkelő társaink voltak: Beethoven, Grieg, Cronin, Kaj Munk, Ibsen. Máskor meg csak szemünket kellett lehunyunk és az előadó szavai nyomán érdekes film pergett le előttünk láthatatlanul. Majd hajóra, repülőgépre ültünk és világrészeket jártunk be. Szabó Gyurka káplán szakszerű előadásából megtudtuk, hogyan szabadítják meg a hordó belsejét a borkőtől. Apja bognár-mester és ő még kispapkorában is segített az édesatyjának ebben a mesterségben. Egy alkalommal megbíztuk Rohonai Béla káplánt, hogy szabályszerűen csináljon disznótort, de úgy, hogy a bölléres fenésétől a szentjános áldásig egyetlen mozzanatot el ne mulasszon.

Jóval a Bobbyval való incidens után, lámpaoltáskor elhangzott a szokásos kérdés:

— Ma este ki beszél?

Hosszú-hosszú csend.

Végül megszólaltam:

— Ha más jelentkező nincsen, kész vagyok beszélni. Témám: „Boby”.

— Halljuk, halljuk! — hangzott minden irányból.

S akkor én körülbelül a következőket mondtam:

„Előadásom főszereplőjét nem szükséges külön bemutatnom. Mindannyian jól ismerjük s velem együtt ti is szeretik. Ti is láttátok önzését, mely haszonlesésben vagy csapodár voltában nyilvánult meg. Megfigyeltétek ti is legfőbb jellemhibáját, mely környezetéhez való viszonyában mutatkozott meg. Hiszen beszéltünk is erről. No meg aztán jó néhányszor megugatott minket. Együtt örültetek velem, amikor hozzánk édesedett. És bizonyára átsuhan néha-néha a ti lelketeken is a fájdalomnak egy sötét árnya: annak a kacsacsontnak az árnyéka, mely véglegesen ellenségünké tette Bobyt.

Szeretnék most egy javaslatot előterjeszteni:

Mindannyian tegyünk valami fogadalomfélést, hogyha Isten segítségével innen kiszabadulunk és megegyeszer feljutunk templomaink szószékére, akkor, — legalább egyszer — megemlékezünk Bobbyról.

Ez indítványom lényege.

Nem veszitek tőlem rossz néven, ha abba is beleavatkozom egy csöppet, hogy ez a megemlékezés miként történjen.

Először a negatívumokat boncolom:

Ne pellengérezzük ki Bobby önzését. Tudjátok, ezt legfőképpen magunk miatt mondom így. Hiszen ettől a hibától mi magunk sem vagyunk mentesek. Miért tegyük ki magunkat szánt-szándékkal annak a kudarcnak, hogy az emberek ránk mutassanak és így szóljanak: A kutya fölött tud helyesen ítélni ez a pap, de önmaga fölött nem!

Aztán meg attól is szeretnék nagyon komolyan óvni, hogy túlzottan erős hangsúlyt tegyünk Bobynak a környezetéhez való helytelen beállítottságára. Azért óvok ettől, mert — ugyebár — az embertársainkhoz való viszonyunk területét általában a politika területének szoktuk nevezni. A múltban sokszor hallottatok velem együtt a kifogást: A pap ne politizáljon! Az idők most igen nagyot változtak, de annyira még se változtak, hogy ne hangzanék ma is változatlanul: A pap ne politizáljon! És nem szükséges túlzottan éles jövőbelátó képesség ahhoz, hogy bátran elmondjuk: Amíg a jövő lesz, jelszó marad majd az emberek ajkán: A pap ne politizáljon!

Ellenben az embernek Istenhez való viszonya az a terület, amelyen az emberek általában készek meghallgatni mondanivalóikat. És ne felejtjük el, hogy maga Isten is elsősorban ennek a viszonyának az ápolására rendelt minket. És ezen a területen van valami egészen pozitív mondanivalónk Bobbyval kapcsolatosan. Ennek a szegény kutyának a rövidlátása olyan megdöbbentően hasonlít az emberi rövidlátáshoz.

Isten éveken, évtizedeken át nem szűnik meg gondoskodni az emberről. Egy napot sem hagy ki. Szüntelenül magához édesgeti az embert. Néha eljut odáig — hosszú, türelmes kintartásával —, hogy a bizalmatlankodó ember szíve fölmelegszik irányában. Majdnem odáig jut el az ember, hogy kell neki Isten. Akarja Istent. Egy kicsikét rokonságban is érzi magát Istennel. És mégis, hányszor történik meg, hogy amikor Isten igazán valami nagyon jót nyújt felénk, a legjobb szándékú adományát, a legkívánatosabb tartalmú ajándékát, akkor mi azt mohó falánksággal összeroppantjuk, egyszerre akarjuk lenyelni és az fennakad a torkunkon! A végén pedig, ahelyett hogy bűnbánóan magunkra vennők a baj okát, úgy nézünk Istenre, mintha legnagyobb ellenségünk volna. Mintha nem is táplálni, hanem megölni akart volna.

Ennyi a Bobbyval kapcsolatos mondanivalóm.”

Tizenöt paptársam hosszan hallgatott.

Ezért megegyeszer megszólaltam:

„Lehet, hogy most arra gondoltok, hogy van ennek az indítványomnak valami alaphibája: Az emberek általában nem szeretik azt, ha állatokkal hasonlítják össze őket. Pláne kutyával.

Igazatok van. De ezzel szemben arra utalok, hogy ez az eljárási mód nem hallatlan dolog Isten üzenetének tolmácsolásánál.

Ésaiás egyenesen így kezdi prófétai szolgálatát: Az ökör ismeri gazdáját és a szamár az ő urának jászlát; Izráel nem ismeri, az én népem nem figyel reá.

Jeremiás is így beszél: Még az eszterág is tudja a maga rendelt idejét az égből, és a gerlice, a fecske és a darú is megtartják, hogy mikor kell elmenniük, de az én népem nem tudja az Úr ítéletét!

Jézus Urunk tanítását ismerjük: Hány-szor akartam egybegyűjteni a te fiaidat,

Új lendülettel az új tanévbe!

A tanév első napjai mindig tele vannak izgalommal. Nemcsak a diákok szempontjából, akik izgalommal találgatják: kik lesznek a tanárok, vannak-e újak az osztályban, kivel kerülök egy szobába, stb., hanem az iskola vezetőségének is. Egy „normális” iskola ki tudja számítani, hány tanulója lesz: csak meg kell néznie a megfelelő anyakönyveket, s máris tudja, kb. hány fiúra, leányra számíthat. A mi iskolánkban ez nem lehetséges, mert nekünk nincsenek adataink a világon született magyarokról. S ha lenne is, mindig nyitva marad a kérdés: hány szülő küldi gyermekét iskolánkba? Persze, a jelentkezések számából sok mindent lehet következtetni. De itt is felmerül a kérdés: Hány jön vissza a „régiekből”?

A leányinternátusba jelentkezettek száma olyan nagy volt, hogy már napokkal előbb ki kellett tennünk a „megtelt” táblát. Lányokat már csak „várólistára” tudtunk tenni abban a reményben, hogy egyik-másik mégsem jön. A fiúknál hasonló volt a helyzet, de ott még volt néhány üres helyünk. A nehezség onnan is adódik, hogy a tanulók korcsoport szerinti elosztása igen különböző. Így pl. igen megnőtt a középső csoportok létszáma: a 8., 9. és a 10. osztály. Már tavaly évvégén láttuk, hogy a mostani 8. osztályt oszlanunk kell, mert a tanulók létszáma meghaladta a negyvenet. Hamarosan kitűnt, hogy a 9. osztálynál is ez a helyzet. Ez, persze, nemcsak az internátus számára jelent problémát. Az osztályokat tantermekkel is el kell látunk.

A végső szám aztán mégsem lett olyan nagy, hogy ne győztük volna. Sőt, első pillanatra úgy tetszett, mintha a tanulók létszáma megcsappant volna. De ez csak a látszat, mert időközben megérkeztek a „későnjövők” is, s így iskolánk — a viszonylag nagyszámú érettségiző ellenére is — tartani tudta a tavalyi létszámot. S ha majd befutnak azok is, akik már jelentkeztek ugyan, de valamilyen okból kifolyóan még nem tudtak eljönni, kisé többen is leszünk, mint tavaly...

A diákok érkezési ideje szeptember 1-e volt. Igen sokan már szombaton megjöttek, sőt nem egy már napokkal előbb megjelent, hogy lefoglalja szobáját, ágyát. A nővérek ismét nagy szeretettel és gondossággal készítették elő a szobákat. A fiúinternátusban akadt néha elégedetlen hang is, mert a megígért festési munkákat nem sikerült elvégezni, a berendezést is minden évben —

miképpen a tyúk a kis csirkéit a szárnyai alá, és ti nem akartátok!

Péter apostol meg, amikor azokról beszélt, akik a pogánysághoz visszafordulnak, a példabeszédekhez nyúl és éppen-séggel a kutyáról szól: Az eb visszatért a saját okádására.

Tudom, hogy ezzel nem cáfolom meg az aggodalmat, hogy az emberek nem szeretik, ha állatokkal hasonlítják össze őket. A prófétákat megölték. Jézust keresztre hurcolták. Péter is vértanúsággal fizetett.

Indítványomat mégis megismétlem:

Mindannyian tegyünk valami fogadalomfélést, hogyha Isten segítségével innen kiszabadulunk, és még egyszer feljutunk templomaink szószékére, akkor — legalább egyszer — megemlékezünk Bobbyról.

Ha agyonütnek?

Hátha Isten csak úgy tudja szeretetéről meggyőzni a világot, ha egynéhány papját agyonütik.

Budapest, 1954. szeptember 8.

legalábbis részint — meg kellene újítani, ha — volna miből!

Szeptember 2-án, hétfőn, 9 órakor a növendékek — tanáraik és nevelőik vezetésével — a vártemplomba vonultak. Sok szülő is itt maradt az ünnepélyes évnnyitóra. A szentmisét celebráló igazgató arra a felelősségre hívta fel a diákok és nevelők figyelmét, amely a Szentlélek hívásából fakad: „Veni Sancte Spiritus!” Mi lesz, ha a Szentlélek jönni akar, de csukott ajtókra, zárt szívekre talál!

A protestáns tanulók a házikápolnában tartottak istentiszteletet, amelyen — Ferenczy Zoltán hittanárón kívül — Gémes István stuttgarteri lelkész és felesége, Réka, is résztvett.

Tíz órakor minden diák, tanár, nevelő és szülő a nagyebédlőben gyülekezett az ünnepélyes évnnyitóra. Az igazgató beszédében az új iskolaév legfontosabb követelményére, a fegyelem megtartására buzdította a jelenlevőket.

A nap további része a tanárok számára konferenciával telt el. Itt került sor az új tanárok, nevelők bemutatására is: a távozó Sándor Mónika helyébe dr. Baranyi Mária került, aki néhány órában történelmet is fog tanítani; Magyarósy Gyula feladta prefektusi állását, s teljes óraszámában angolt és magyart fog tanítani; hittan és német szakkal Kovencz Walter került az iskolába. Mivel a matematika órák száma igen megnövekedett, Balogh Magdolna tanárnő vállalt néhány órát.

Az első napok gyorsan múltak. Az „újak” megismerkedtek a várral és új társaikkal, a „régiek” nyári élményeiket beszélték meg, s tavalyi élményeiket elevenítették fel.

A nyáron több fiú Müller György vezetésével csónaktúrán vett részt. — A cserkészek közül többen vezetőképző táboron voltak, s tették le a segédtszti, illetve őrvezetői vizsgákat.

Így mindnyájan megújult erővel és nagy bizakodással nézhetünk a jövőbe!

A kastli krónikás

A KASTLI MAGYAR GIMNÁZIUM AZ EURÓPAI ZENEÉV KERETÉBEN

1985. november 9-én, szombaton, 11 órakor a vártemplomban

EGYHÁZZENEI HANGVESENYT RENDEZ

Szereplők: Három német gimnázium énekkarukkal és fúvós kvartettel; A tanulók szimfónikus zenekara; A Magyar Gimnázium: Tenorszólo Keönch Boldizsár prof. —

Előadásra kerülnek: német motetták és részletek Halmos: „Pro Juventute” miséjéből.

Az előadás Mme. Barre, Párizs és Dr. h.c. Alfons Goppel volt bajor miniszterelnök védnöksége alatt áll.

Diszvendégek: Mme. Barre; Dr. h.c. Alfons Goppel; August R. Lang, államminiszter; Dr. Heinrich Aigner, az Európai Parlament államháztartási ellenőrző bizottságának elnöke; Valentiny Géza prelátus, a Magyar Iskolabizottság első elnöke, mint vendéglátó.

Rendező: Dr. Ritter Márton, a Magyar Gimnázium igazgatója

Zenei vezető: Zsongor Kálmán karnagy, a Magyar Gimnázium zenetanára.

A sok írások tengeréből egybe-szedni, értelmesen megválogatni, rendbe-hozni, helyesen kimondani a régi bölcsesktől ismert igazságokat: új munka és mi dolgunk.

Pázmány Péter

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs. A keresztiség szentségében részesült: **Szabó Krisztián**, Sz. Tamás és Szalay Margit elsőszülött gyermeke, június 29-én a bécsi kapucinusok templomában. — Isten áldása kísérje a szülőket és gyermeküket!

Az örök hazába költöztek: **Dudás Ferenc**, 56 éves, augusztus 6-án, Bécsben; — **Esterházy Lászlóné** szül. **Széchenyi Sarolta**, 86 éves, augusztus 15-én Budapesten. — A szentségek kegyelmében részesülve csendesen elhunyt és Gárdonyban helyezték örök nyugalomra; — **Sr. Maria Ladisla**, világi nevén **Silberer Ilona**, szegénygondozó nővért augusztus 26-án szőlította el az Úr Wien-Mauerban. Magas korig hivatásához híven szolgált beteg embertársait Krisztus nevében. — **Padányi Erzsébet** szeretett nővére, **Mária**, Magyarországon szeptember 2-án váratlanul meghalt. — Szeretett halottainkat az Úr irgalmába ajánljuk!

Linz: **Keresztelés:** A Magyar Otthon kápolnájában június 22-én **Krisztina**, Lóvik József és Farkas Rita Mária kisleánya; — a kleinmüncheni templomban augusztus 11-én **Róbert**, Temesvári István és Forgács Ilona kisfia.

Wels: **Elsőáldozók:** ünnepélyes szentmise keretében járultak első szentáldozáshoz **Mészáros Mónika**, augusztus 14-én pedig **Majercsik Gabriella** és **Chresteis Péter**.

BEIGIUM

Brüsszel: **Keresztelés:** **Lacikát**, Riteáni Holl Ernőék kisfiát. Tieltben keresztelte az ottani plébános, mivel a kereszt szülők rövid időre jöhettek csak hazulról aug. 5-én. — Isten éltesse sokáig!

Újmise: **Rényes Imre** szeptember 29-én tartotta új miséjét a Magyar Házban.

Halottaink: abbé **Willy Verhaeverbeke** (42) — édesanyja Anna Balatinác — fiatalon elhunyt Diksmuide-ben július 9-én. Állandó kapcsolatot tartott a magyar lelkiesszel és a nyugatflandriai magyarsággal. Nagyon sokat segített, mert tisztelte magyar származását. Isten fizesse meg jóságát! — **özv. Irma Matihu** (Armand Coussement özvegye, 68) Beveren-Leiben július 23-án elhunyt (Pest-szt. Erzsébetről jött ki 1924-ben a gyermeksegélyakcióval); — **Fábián Márk** (5 és fél éves). — A Fábíán családot fél év alatt már másodszer látogatta meg a halál, mindkét-szer kiskorú áldozatot követelve. Meningitis-ben hirtelen távozott magyarországi vakációjuk alatt augusztus 6-án; Herczeghalmán temették. — Isten nyugosztalja halottainkat!

FRANCIAORSZÁG

Illés Róbert örömmel jelenti, hogy a strassbourgi püspök kinevezte elzászi magyar lelkésznek.

A lelkiesség aszerint lesz véglegesítve, ahogy igényli a magyar papot. Kapunk egy plébánia-épületet is. Ez gyakorlatilag üres és elhagyott, ezért kérem a segítségüket a különben kiváló épület takarításához és berendezéséhez. A festésen keresztül a villanszerelésig keresek segítséget. Az elzászi Magyar Katolikus Misszió címe: 2. Ave., Pont-de-l'Europe, 67100 Strasbourg. — Telefon: 16/88/618504.

Illés Róbert atya

Párizs. Örökfogadalom

A párizsi Magyar Misszió egyik leg-hűségesebb és legönzettelenebb munkatársa, **Bernadette nővér**, 1985. szeptember 8-án ünnepelte szerzetesnői örökfogadalmának 50 éves (arany) évfordulóját. Az ünnepélyt Niort városban, a rendi anyaházban több nővérel együtt tartották. Jelen volt a poitiersi püspök, Msgr. Rosier, ft. dr. Hieró, a Misszió vezetője, dr. Szőnyi György, a diósgyőri református gyülekezet lelkésze feleségével és még 12 környező pap, továbbá kb. 250 francia hívó. — Érdemes megemlíteni, hogy **Bernadette nővért** a diósgyőri református templomban keresztelték. Csak 18 éves korában lépett be a katolikus Egyházba, hogy kedvesnővér lehessen.

NÉMETORSZÁG

Cremlingen: **Halálozás:** 1985. szeptember 3-án hunyt el Bad Pymontban 91 éves korában **Szmrecsányi László**. U. ott temették el. A felvidéken született s nevelkedett fel. Szmrecsányi bíboros érsek közeli rokona volt. Finom s kedves modora, valamint mély vallásossága miatt német és magyar környezetében nagyrabecsült „öregúr” volt. — Nyugodjék békében!

München: **A Szentkeresztiségben** részesült: **Tilly Claudia**, T. Ferenc és György Éva kislánya, szül. 1984. ápr. 7-én Münchenben, keresztelték augusztus 20-án ugyanott.

Halálozás. **Dr. Haubert Camillo**, 88 éves korában, 1985. május 14-én az oberhachingi St. Rita Heimben meghalt. Temetése Ludwigsburgban volt; — **Martin Anna**, 83 éves korában, 1985. júl. 16-án Münchenben elhunyt, temetése július 19-én volt a Nordfriedhofban; — **Greskovits Márta** 62 éves korában, 1985. május 27-én az oberhachingi St. Rita Heimben meghalt. Hamvasztás után Csongrádon temetik; — **Ébner Kálmán**, a 20-as évektől müncheni lakos és a Müncheni Magyar Egylet választmányi tagja, 83. életévében 1985. július 6-án Münchenben elhunyt. Temetése július 11-én volt a Nordfriedhofban; — **bárá Sennyei Margit** 96 éves korában 1985. júniusban Sünchingben meghalt; **Géczy József** 63 éves korában 1985. június 29-én Puchheimben meghalt; — **Linsmaier Paulina** 82 éves korában 1985. július 6-án Mühlendorfbán elhunyt. — Nyugodjanak békében!

Münster: **Keresztelés:** **Bartha Godot, Bertold, Eörs**, B. György és Mihály Anna fia Osnabrückben; — **Szijártó Christján**, Zoltán, dr. Sz. Ferenc és Kovács Anna fia, Wittenben.

Halálozás: **Garay József**, 73 éves, v. győri lakos, Sendenben meghalt, Grovenben temették. — Nyugodjék békében!

Halálozás: **Fábos Károlyné** szül. **Gál Mária**, életének 58. évében, 1985. április 7-én Bühlben (Baden) elhunyt; — **Tóth Ferenc** életének 64. évében, 1985. április 10-én Ludwigshafenben/Rh. elhunyt. Mindketten a fültámadás és az örök élet hitében éltek, a fültámadás ünnepének nyolcadán távoztak az életből, legyen a fültámadott Krisztus beteljesítője mindannak rajtuk, amiben hittek és reméltek.

OLASZORSZÁG

Keresztelés: **Gozzano** (Novara): május 5-én megkeresztelték **Eneát**, Vicini Ronchetti Carlo és Rathgeber Patricia gyermekét. — Isten áldása kísérje életútját!

Róma: **Neumann Ferdinand és Árvai Rózsa** május 24-én ünnepelték **gyémántlakodalmukat**. — Gratulálunk!

Elhunytak: **Padova:** május 11-én 62 éves korában **Cuman Otelloné** sz. **Somogyi Éva**; — **Milano:** május 27-én 65 éves korában **Ing. Garzotto Ennio**, kinek felesége magyar; — **Verona:** június 2-án 50 éves korában **Ing. Bosnyák Antal**; — **Roma:** június 7-én 73 éves korában **özv. Spagnolettoné** szül. **Hegedűs Magda**; — **Róma:** június 9-én 69 éves korában **özv. Dominichné** sz. **Szélics Ilona**; — **Nápoly:** június 9-én 77 éves korában **Ing. Szaniszló István**; — **Trieszt:** június 14-én 42 éves korában **Giovanniné** sz. **Czombos Éva**. — Nyugodjanak békében!

SVÁJC

Bern: **Halottaink:** **Halmi Gyula**, **Köniz** és **Horváth-Mélykúti József**, Wabern. — Reméljük, hogy viszonzták Krisztus végtelen irgalmának szelid ölelését, s így vele együtt élnek a Szentháromság szeretetkörét.

Bern-Delemont-Vobourg-ban szeptember 22-én **Horváth Jánosért** mondták szentmisét. Nemcsak hűséges férj és szerető édesapa volt, hanem a jurai hívó magyar közösség példamutatóan áldozatos tagja. Tudta, hogy a találkozás érdekében vállalnunk kell egymás terhet, egymás szűrős nyelvét is. A szentmisék férfiasan szemérmes aktív résztvevője volt, az összejöveteleknek vidám, feszültségeket humorral feloldó jó paj-

tása. — Kedves Jancsi, nagyon fogsz hiányozni nekünk, árva magyaroknak!

Lausanne: **A keresztiség szentségében** Isten kegyelmi gyermekei és az Egyház tagjai lettek: **Magenat Roxane** és **Katalin**, M. Marcel és Pollák Ildikó iker-gyermekei szeptember 8-án. — A szülőknek szívből gratulálunk, sok örömet és Isten különleges segítségét kívánva a jó neveléshez, hogy a kicsik jóságban és kedvességben is növekedjenek Isten és emberek előtt.

Lausanne: **Az örök hazába költözött:** **Lukácsy Imréné** szül. **Gulyás Aranka**, Lausanne-i lakos, 60 éves korában a Morges-i kórházban július 8-án, lelkiileg felkészülten; — **Sasvári Istvánné**, Gizinén, Morges-i lakos, 79 éves korában a Pavillon de la Cote Géréatrie-n; többször részesült a betegke szentségében az elmúlt évek folyamán, melyek alatt — főképpen utolsó hónapjaiban, sok szenvedésben volt része, viszont szépen felkészült a nagy útra; — **Bordás János** hosszas szenvedés után 59. évében meghalt Lausanne-i lakásán augusztus 12-én; — **Göcze Elemér**, 72 éves korában, hosz-

Andrea testvér búcsúzik

Október elején kivált a müncheni magyar katolikus misszió munkájából. Elhagyja Európát is és visszatér Buffaloba (USA) rendi testvéreihez.

Hosszú és sokrétű az a munka, amit ő itt végzett. 1971 után küldte rendje Amerikából Bécsbe Mindszenty hercegprímás mellé segítő társnak. Már ott kitért csendes, szerény, mindig megelégedett vidám lényével. Mindenki becsülte és szerette a bécsi Pázmáneumban.

A bíboros halála után, 1978 márciusában került a müncheni Magyar Katolikus Misszióhoz, dr. Eperjes Ernő mellé lelkipásztori segítő szolgálatra.

Andrea nővér igazi lelki szolgálatnak tekintette ezt a munkáját. Ő maga így írja le: „A légereket, panziókat időnként meglátogatom, feljegyzem testi-lelki problémáikat. Sok gyermek, tíz éven felüliek is, nincs megkeresztelve, nem volt elsőáldozó, nem bérmálkozott. A házaspárok nagy része nem kötött egyházi házasságot. Ezeket a keleti országokból magukkal hozott családi hiányokat kellett először is pótolni.

Ezek az újonnan jöttek általában nem tanultak németül. Ezért nem ismerték ki magukat a sokféle hivatalnál. Vagy húsz különféle hivatalnál kellett ügyekben eljárni, űrlapokat kitölteni, kivándorlási kérvényeket írni, a német származás elismerését kieszközölni, szociális segély, lakás, munkavállalás, gyermekpénz, stb. kéréseknél eljárni.

Mindhárom csoportnál családok, egyedülállók, idősek és betegek látogatása, otthon, kórházban, öregotthonokban; a 70 éven felülieket mind gyakran látogatni, születésnapokra ajándékot vagy virágot vinni...”

Andrea testvér senior klubot is vezetett. Ezeket megszervezni, meghívókat kiküldeni, előadókat szerezni, a végén mindenkit megvendégelni. Mindezt Andrea testvér magától értetődő kedvességgel intézte.

Ezenkívül a tulajdonképpeni lelkipásztori gond. Vallási, nemzetiségi, családi helyzet felmérése a különféle családoknál. A gyermekek és a szülők egymáshoz való viszonyát egyengetni, az általános nevelésben az iskolánál segíteni, idős szülők anyagi és egészségügyi helyzetéről helyzetképet csinálni, a lelkiességekkel vagy a Misszióval szembeni kívánságokat továbbítani. Vallásos tárgyú könyveket: Szentírást, különféle tárgyú vallásos könyveket beszerezni és kiosztani.

A családokat makacsul felkereső szek-tások ellensúlyozása nagyon sürgős feladat volt. Ezért időnként kisebb csoportokban szentírásolvasást szervezett, utá-

szas, megnyugvással viselt szenvedés után, lelkiileg fölkeszülve, a Lausanne-i kórházban szeptember 3-án elhunyt. — A jó Isten adjon nekik örök nyugodalmat és békét, az élő hozzátartozóknak pedig sok lelki erőt és vigasztalást!

*

Veszprém: **dr. Megyesi Schwarz Róbert**, veszprémi székesegyházi kanonok, életének 89, papságának 63. évében július 26-án Balatonfüreden elhunyt. — Július 31-én a soproni Szent Mihály temetőben helyezték örök nyugalomra.

A megboldogult jellegzetes és közszeretben álló papja volt a veszprémi egyházmegyének. Mindszenty József hercegprímásnak munkatársa és élete végéig hűséges híve volt a veszprémi egyházmegyében. Különösen a fiatal udvari papok ismerték és rajongva szerették Megyesi Schwarz Róbertet. Sopronban, szülővárosában temették el. Markáns és jellemes papi alakja nagyon sokak emlékezetében tovább él.

na megbeszélés, ima és énekkel egybekötve. — Családoknál vetítéssel egybekapcsolt beszélgetések Lourdesről. Oberammergaui passiójátékok, karácsony és húsvét a művészetben, képek Amerikáról és a többi kivándorló országokról.

Vasár- és ünnepnapon magyar szentmise után találkozás a templom, vagy egy közeli cukrászdában a hívekkel. Adventben és Nagyböjtben lelkinapokra a vezetők felkérése, meghívók szétküldése, terem előkészítése, program levelezése, különféle bevásárlások. Irodában a felek fogadása, kartonok új címekkel vagy változásokkal való kiegészítése. Telefonszolgálat útbaigazítással, tanácsadással. Alkalmi munkaközvetítés. Egyházközségi tanácsulésekre meghívók kiküldése, a jegyző távollétében jegyzőkönyv vezetése, a Karitászygyűléseken részvétel, a szentmisékre felolvasókról való gondoskodás... Évenként kétszer magyar szentmise Rosenheimben; erre a meghívók előkészítése és szétküldése, részvétel a misén, sőt a mások által rendezett összejöveteleken és előadásokon a Misszióban reprezentatív résztvevő.

És mindezt csinálta türelemmel, zokszó vagy panasz nélkül. Csak a Jóisten tud megfizetni mindezt, más nem! — Palágyi Andrea testvérnek mindezt csak köszönetet mondhat a müncheni Magyar Misszió. — A Mindenható áldja meg érte!

Harangozó Ferenc

SORAINK EGYRE FOGYNAK...

1985 augusztus 1-ével **P. Nádor Albert** megvált a cremlingeni Szt. Teréz egyházközségtől és az engelbergi (8766 Grossheubach) kolostorba vonult vissza. — Ezzel megszűnt, sajnos, ez a magyar missziós állomás is. — Az utód kérdése még nincs rendezve. Az „Életünk” ügyeit a kolostorból is intézi P. Nádor Albert a folyó év végéig, amiért az „Életünk” szerkesztősége hálás köszönetét fejezi ki. — „Pax et bonum”: köszöntjük a kolostorban Assisi Szent Ferenc régi patinás köszöntőjével.

*

A másik testvér aki elhagyja sorainkat és méltán megérdemelt nyugalomba vonul **Németh János** bázeli lelkész.

1956 óta állt ezen a fontos lelkipásztori helyen az emigrációban. Sokat fáradozott, sok jót tett, különösen a kastli Magyar Gimnáziumért. Ő rendezte a legszébb és legtöbb jövedelmet hozó kultúrelőadásokat a magyar gimnáziumi énekkar és táncsoport szereplésével. Azonkívül is nagyon szerette a magyar diákokat és sokakat külön is segített. — Áldja meg érte a Mindenható! **H. F.**

CSERKÉSZ TÉLI TÁBOR

Az európai cserkészkerület idej,
hagyományos TÉLI TÁBORÁT

1985. december 26-tól 1986 január 6-ig
a tiroli ACHENKIRCHBEN tartja.

Jelentkezni lehet a cserkészparancsnokknál és az európai cserkészkerület központjában: Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81. ☎ (089) 98 26 37 - 38
Kívánatra pontos leírást küldenek.

Táborparancsnokság

Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem gondozásában megjelent

Borbándi Gyula:

A MAGYAR EMIGRÁCIÓ ÉLETRAJZA
1945 - 1985

A szerző a nyugati magyar emigráció elmúlt négy évtizedének történetét nyújtja. Beszámol a negyvenötös menekültek kiérkezéséről, életkörülményeiről és intézményrendszeréről, a tengerentúli kivándorlásokról, az európai és más kontinentális magyar kolóniák kialakulásáról, az egyházak, iskolák, ifjúsági és társadalmi szervezetek munkájáról, az irodalmi és politikai sajtó, valamint az emigráns képviselők és irányzatok működéséről. A továbbiakban szó van a 47-es és 56-os menekülési hullámról, a magyarországi viszonyok alakulásának tükröződéséről az emigránsok magatartásában, a változó politikai törekvések eredményeiről és kudarcairól, a magyar forradalom és szabadságharc szerepéről a nyugati magyarok életében. A könyv utolsó harmadának tárgya a magyarországi enyhülési korszak hatása a hazai és külföldi magyarokra, a politikai tevékenység háttérbe szorulása és a művelődési munka előtérbe kerülése, a nyugati magyarság szellemi és politikai életének mérlege. A szerző kiterjedt kutatásokra támaszkodó és adatokban gazdag műve a magyar emigráció teljesítményeinek első részletes felmérése.

A könyv ára: DM 62,-

Megrendelhető: Büchergilde - Könyvbarátok Köre (Schweiz), Mühlestiegrain 18, CH-4125 Riehen, és minden magyar könyvkereskedésben.

ÚJ MŰVÉSZLEMEZ A

KASTLI GIMNÁZIUM MEGSEGÍTÉSÉRE

Beethoven Sonate Nr. 2 Op. 31 -
Liszt: Après une lecture du Dante; fantasia quasi sonata; sonetto 123 del Petrarca. - A művészi lemez megrendelhető Európában DM 25,- ellenében a „Les Amis de Kastl“-nél, Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81. - Tengerentúlon US \$ 10,- ellenében a Hungarian School Care Club-tól, P. O. Box 11027, Cleveland, Ohio 44111, USA és az összes amerikai magyar könyvkereskedésnél. - A lemez német, magyar és angol ismertetőszöveggel van ellátva.

FIGYELEM! ÚJ KIADÁS!

Közi Horváth József:

APOR PÜSPÖK ÉLETE ÉS HALÁLA

A régen elfogyott könyv 2. kiadása, dokumentumokkal és gazdag képanyaggal kibővíve. Ára: DM 20,-. Megrendelhető az „Életünk“ címén.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar - német és német - magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D - 4040 Neuss. Telefon (0 21 01) 54 13 17.

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK - FOTOMUNKÁK
PASSFOTO

FOTO DOBOS

Rindermarkt 16

8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 22

HIRDETÉSEK

Lisszabonban, vagy Portugália más vidékén, vagy Spanyolországban élő értelmiségi magyarok ismeretségét keresi Budapestről származó, értelmiségi diplomás, magyar / német állampolgár, nyugdíjas, 62 éves asszony, esetleges otáni letelepedés végett. - Minden információért vagy segítségért hálás köszönet. Választ „Nyugodt élet“ jelígre a kiadóba kér.

Belgiumban élő, 28 éves, intelligens, rokonszenves, jómegjelenésű hölgy, para. med., megismerkedne korának és igényeinek megfelelő rendes fiatalemberrel. Fényképes levelet „Adonis és Aphrodite“ jelígre a kiadóba kér.

Zenetanárnő, 38 / 160, kékszemű, vidámkedélyű, házias, minden szépet és jót - főleg gyerekeket - szeret, házasság céljából megismerkedne komoly, katolikus férfival, aki szintén egyházi óhaját esküdni. Választ „Ave Maria“ jelígre a kiadóba kér.

Jómegjelenésű, 160 / 46, elvált, minden szépet kedvelő asszony, tartalmas házasságra, szeretetre vágyó élettársat keres. Fényképes leveleket „Őszi esték“ jelígre a kiadóba kér.

Dr. med. Szirmai-Bartos Márta

szemész - szakorvos

Birkenwaldstr. 86, 7000 Stuttgart 1

Telefon 25 28 96

1985. szept. 9-én megnyitotta rendelőjét. Kasszás és privát betegeket fogad.

SÍRGONDOZÁS MAGYARORSZÁGON

Magyarországon, főleg Budapest és környékén lévő hozzátartozók, rokonok és barátok sírjának rendbetételét vállaljuk. A sírápolás előtti és utáni állapotról fényképet küldünk.

Kis Mihály, Rákos út 104, III. em. 21.

H - 1155 Budapest.

NEMZETŐR KÖNYVEK

	DM
Tollas Tibor: Forgószélben	
Válogatott versek, 250 old. füzve	30,-
vászonkötésben	38,-
Fehérvári István: Szovjetvilág Magyarországon 1945 - 1956	35,-
füzve	45,-
keménykötésben	45,-
Szolcsenyi: Gulag csak II. kötet.	
Oroszból fordította Szenté Imre.	30,-
Rozanich István: A másik partról (versek) füzve	12,-
Dálnoki Veress Lajos: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászonkötésben	80,-

Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50, BRD címen.

„TÉNY“ Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2

Telefon (0 89) 1 29 63 93

	DM
Egri Bikavér	6,80
Alföldi Olaszrizling 1.	5,50
Alföldi Kékfrankos 1.	5,50
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,30
Badacsonyi Kéknyelű	7,20
Badacsonyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,-
Boglári Kékfrankos	6,-
Boglári Cabernet-rosé	6,-
Csopaki Rizling	6,80
Zöldszilváni	7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,-
Cseresznye pálinka	24,50
Szilvapálinka	17,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,-
Hubertus	21,-
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,-
Pick szalámi	kg 27,-
Csabai	kg 25,-
Gyulai	kg 23,-
Házi kolbász	kg 19,-
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3,20
Nagykoctászta	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,90
Hegyes eróspaprika	4,90
Hegyes csipőspaprika	4,90
Globus paprika káposztával	0,66 3,50
Kolozsvári káposzta	Ds. 4,40
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50
Paprikakrém tubus: édes / erős	1,50
Gulyáskrém tubus	1,80
Desszert szalonnecukor	kg 16,-

— Üvegárút is szállítunk —

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

FORDÍTÁS

Műszaki, tudományos és egyéb szövegek, okmányok, hitelesített fordítása magyarra/németre, kedvező áron, legrövidebb határidővel. --
Ficsor László okl. mérnök, Rheinhausenstr. 10, D-4130 Moers 1.
Telefon (0 28 41) 3 34 72.

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenkinek szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape, folyóirat (megjelenik minden páratlan hónap végén) évi előfizetés	DM 10,-
Isten népének története (Biblia képregényben. Eddig megjelent 21 füzet) egyes füzet ára	2,20
Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.)	4,-
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa (142 old., 72 színes képpel)	17,-
Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel)	17,-
Képes Biblia	20,-
C. B. de Gasztold: Imák a bárkából	3,10
A keresztúthoz megyek (Keresztutak gyűjteménye)	5,-
Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra)	1,-
I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.)	1,-

Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-nagyságú képek) bibliai vagy más aforizmával; katolikus zsebnaptár és falinaptár.

A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4, YU - 21000 Novi Sad. Jugoszlávia.

Az AGAPE szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest igen méltányos áron!

FIGYELEM!

Az „ÉLETÜNK“ előfizetési ára egy évre DM 18,-, tengerentúrra légipostával DM 28,-.

Kérjük előfizetőinket az előfizetési díjat lehetőleg postscheckkontónkra, tengerentúrról pedig a bank útján, hanem eurócsékkon utalják át, mert a banklevonás igen nagy.

● Kedvezményes áron kapható! ●

HIRDETTEM AZ I G É T!

Mindszenty szellemi végrendeletének ez a könyv az első gyöngye, amit kiadott a Mindszenty Alapítvány.

A könyv tartalmazza Mindszenty legfontosabb körleveleit, írásait és beszédeit, amiket harcban a megszállókkal írt vagy mondott, valamint felejtethetetlen körúttjain a világban szétszórt magyarokhoz intézett.

A 60 oldalas bevezető tanulmányt Közi Horváth József írta.

— Legszeb ajándék! —

Ára DM 20,- vagy \$ 10,- + portó.

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag

KÖNYV ÉS HANGLEMEZ

Benedek István: — mondta Krisztina	27,-
Berkesi A.: Szerlem három tetelben	20,-
Koestler Arthur: Sötétség délben	25,-
Bibó István: Összegyűjtött munkái I	47,-
Szilvási: A néma	39,-
Sienkiewicz: Quo Vadis	34,-
Dümmerth D.: Az Árpádok nyomában	18,-
Dümmerth: Az Anjou-ház nyomában	23,-
Boros - Rapcsányi: Vendégségben	
őseinknél	33,-
Feuchtwanger: A csúnya hercegnő	13,-
Krudy Gyula: Telihold	23,-
(ezenkívül minden Krudy könyv raktáron)	
Németh László: Emberi színjáték	18,-
C. Bronte: Shirley	28,-
C. Bronte: Jane Eyre	26,-

Szótárak, nyelvkönyvek, útikönyvek és utazási regények, gyermek- és ifjúsági könyvek! Nyugati és antikvár is nagy választékban! Hanglemezek és teljes operák! Kérje katalógusunkat - díjtalanul küldjük!

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag

Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein/Schw.
☎ 0 61 / 46 59 02, külföldről: 0041 / 61 46 59 02

MINDSZENTY BÍBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

ollából, zsebkönyvben.

Megrendelhető az Életünk szerkesztőségénél (Máriacellen Bourdeaux Ottó SJ atyánál) és az összes magyar lelkésznel.

Ára Európában 6,- DM, tengerentúrra 4,- dollár.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40,
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkésziség.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc, lelkész.

*

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberföhringer Str. 40,
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 18 — pro Jahr,
nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúrra légipostával DM 28,—

Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage liegt bei: Rundschreiben. — A kiadvány egy részéhez körlevél van mellékelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK
FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontónkra, hanem Postscheckkontónkra kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Sonderkonto — München, Postscheckamt München, Konto-Nr. 606 50-803.

● Megjelent! ● Megjelent! ●

JUHÁSZ LÁSZLÓ

új történelmi munkája:

MÁTYÁS KIRÁLY BÉCSBEN az osztrák főváros magyar megszállásának 500. évfordulója alkalmából. A 170 oldal terjedelmű, képekkel illusztrált könyv nemcsak Mátyás bécsi uralmának öt esztendejét dolgozza fel a legapróbb részletességgel, de felkutatja az Ausztriában található Mátyás kori emlékeket is. — Ára: DM 24,— vagy US \$ 10,—.

Megrendelhető a szerző címén: Bülowstr. 10, D-8000 München 80.

POPOVITSNÉ - PATAY KATALIN
szakkozmetikus

München, a Partnach Platz-nál.

Kezelések megállapodás szerint.

Telefon: (0 89) 7 69 33 01

Rupp László hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Postfach 162, D-8000 München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

Kiadóhivatalunknál kapható
könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944-1975). — 300 oldal, vászonkötésben DM 20,— vagy \$ 10,—

Kardinal Mindszenty: Erinnerungen, 4. kiad., váz. köt., DM 40,— \$ 22,—

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv DM 6,— \$ 4,—

Közi Horváth József: Apur püspök élete és halála; 2. bővített kiadás, 22 képpel DM 20,— \$ 10,—

Hermann Egged: A katolikus Egyház története 1914-ig. Az egyetlen modern magyar egyháztörténet. 582 oldal. DM 32,—

Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben DM 20,— \$ 10,—

Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes DM 12,— \$ 6,—

Szállításnál + portókölség.

Megrendelhető:

az „ÉLETÜNK“ kiadóhivatalánál
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81 W. Germany

OKMÁNYOK HITELES gyorsfordítása:
August LÉVAI bírósági tolmács:
Lehnsgrund 24, 4300 Essen ☎ (02 01) 71 15 82